

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		v upravnistvu prejemaj:	
celo leto naprej	K 24—	celo leto naprej	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5:50
na mesec	2—	na mesec	1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloži vsak dan svojo izjavo o dohodkih in prejemkih.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parie in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpsilne naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 25—	celo leto naprej	K 30—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	6:50	celo leto naprej	K 35—
na mesec	2:30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Čedalje slabše.

Ta ljuba Albanija bo habsburškemu cesarstvu provzročila še veliko veselja, če ne še kaj lepšega. Vsak dan skoro prinese novice, ki to kažejo.

Prebivalci Albanije so po poklicu pravzaprav razbojniki, delomrži ljudje, ki nečejo poznati nobenega reda. Ti ljudje, ki nič nimajo — izvzete so le nekatere familije — naj v prihodnje plačujejo take davke, da bo mogoče z njimi plačevati uradnike, vzdrževati vojske in orožnike in še za deželno in splošno kulturo kaj storiti, povrh pa plačevati obresti 75 milijonov dolga! Že to je jamstva dovolj, da nastanejo v Albaniji prav kmalu izdatni nemiri.

Pa še vse polno drugih vzrokov je, da tam doli ni upati na ugodne razmere. Prebivalstvo Albanije sicer nima nič narodne zavesti, zato pa veliko verskega sovraštva. Po veri so Albanci katoličani, mohamedanci in pravoslavni. To se pravi: vsaka konfesija ima svoje pope in vsaka izpolnjuje gotove cerkvene ceremonije, a to je tudi vse. O kakem religioznem življenju ni govora, ne pri vernikih, ne pri popih.

Katoličani stoji pod protektoratom Avstrije. To se pravi: da ima Avstrija stare, s turškim sultanom sklenjene pogodbe, po katerih ji pristojna varstvo katoličanov. Na podlagi teh pogodb vzdržuje Avstrija katoliškim Albancem pope, šole in cerkve in to ji daje zaslanbo v Albaniji. Opirajoč se ob katoliške Albance, je Avstrija tudi mislila, da bo igrala v Albaniji veliko vlogo.

A vse se hoče izjaloviti. Princ Wied je bil one dni v Rimu, pa vsled ugovora italijanske vlade ni smel iti k papežu. Vatikan je seveda hudo razžaljen. Sicer je princ Wied, prišedši na Dunaj, napravil obisk pri papeževem nunciju, a pomagano mu s tem ni dosti, kajti naenkrat se je sedaj oglašila Italija in pravi kategorično: če se hočejo princ Wied, rimski papež in dunajska vlada kaj dogovoriti glede avstrijskega protektorata nad albanskimi katoličani, jim kar povemo, da iz tega ne bo nič. Italijanska vlada je ravno zato zabranila princu Wiedu obisk v Vatikanu, ker

noče več priznati avstrijskega protektorata nad katoliškimi Albanci.

Italija se je postavila na stališče, da je avstrijski protektorat v Albaniji ugasnil. Ta protektorat je baziral na pogodbah s turškim sultanom, a te pogodbe so postale neveljavne v trenutku, ko je nehal biti sultan vladar Albanije. Ta Albanija je po sklepu veselih neodvisna država z neodvisnim vladarjem in jo je princ Wied dolžan tako urediti, da se ohrani ta neodvisnost in so za to neodvisnost podane vse garancije. Vsak protektorat nad kakim delom albanskega prebivalstva je torej v prihodnje mogoče le, če v to poleg albanskega vladarja privoli vse, neodvisnost Albaniji garantujoče velesile — a da za to Italije ne bo dobila, je pač jasno kakor beli dan.

Sploh pa ugovarjajo Italijani, da bi imel avstrijski protektorat nad katoliškimi Albanci trdno, pravno podlago, češ, pogodbe s Turčijo, na katere se Avstrija sklicuje, jej ne dajejo nikakega izključnega protektorata, nego dajo le vsem kristjanskim državam nekako pravico, jemati v varstvo kristjane v celem turškem cesarstvu. Vrh tega je pariška pogodba določila, da nima nobena posamezna država pravico na svojo roko intervenirati med sultanom in njegovimi kristjanskimi podaniki, berlinski kongres pa je izrečno razveljavil vse tozadevne določbe o starih kapitulacijah in pogodbah.

Tako je torej s to stvarjo. Avstrija je — če ne po pravu, pa faktično — doslej imela protektorat nad katoliškimi Albanci in je na to naslanjala. Vso svojo politiko v Albaniji, zdaj pa ji je njena zaveznica Italija suhoparno povedala, da je tega protektorata enkrat za vselej konec!

Štajerski deželni zbor.

G r a d e c, 19. febr.

Po včerajšnji prvi seji, ki je bila le formalnega značaja, zboroval je deželni zbor danes zopet. Dnevni red je bil malo zanimiv, izvršile so se le nadomestne volitve v razne odseke in odkazala so se nekatera poročila deželnega odbora finančnim odsekom, zlasti v zadevi železnice. V

zadevi proge Polzela-Motnik predlaga deželni odbor prispevek 200.000 kron v petletnih obrokih po 40.000 K iz rednih dohodkov dežele. Za progo Ljutomer-Ormož naj pa se iz sklada za lokalne železnice nakupi za 250 tisoč kron akcij, ako se začne z gradbo že leta 1915. Oba predloga sta se odkazala finančnemu in železniškemu odseku in bode ta domnevno prihodnji teden sprejeta v zbornici. V ostalem je značilno za okornost v poslovanju deželnega zbora, da je deželni glavar dejal, da ta teden še nima gradiva za dnevni red deželnega zbora, akoravno bode zboroval deželni zbor komaj še pet dni prihodnjega tedna. Vse stranke in stranke želijo razprave o svojih predlogih, zlasti socialni demokrati o spremembi občinskega volilnega reda za Gradec, slovenski in nemški klerikalci pa vzakonitev obrtnega fušarstva, edinstvo se pa v seji načelnikov klubov še danes ni dosegla, ampak sledi novo posvetovanje v soboto. Vsled zakulisne kravje kupčije se je danes sicer mogel odkazati klerikalni protiborčni predlog odseku, ali bode v zbornici sprejet, je pač še vprašanje.

Zastopnik narodne stranke g. dr. K u k o v e c boče govoril proti predlogu. Odposlanci učiteljskega društva, ki so govorili danes z načelniki strank, mogli so slišati sicer mnogo lepih obljub glede uzakonitve spremembe učiteljskih plač, toda v tem zasedanju je vse zastoj. Nemci kakor slovenski klerikalci odklanjajo zakon vsaj začasno, dokler niso zvišane doklade. Dr. K u k o v e c je izjavil odposlancem učiteljskega, da se njegovo stališče popolnoma vjema s stališčem učiteljskega, kar je učiteljski itak znano. Jutri in v soboto bode se večina časa porabila za volitev prizivnih komisij za dohodnino in pridobnino, prihodnji teden bode prva seja v torek, zadnja menda v soboto.

Hrvaški sabor.

Hrvaški sabor je v svoji včerajšnji seji sprejel v tretjem čitanju zakonsko predlogo o ustanovitvi četrte gospodarske sekcije pri hrvaški zemaljski vladi.

Nato je razpravljajl o poročilu verifikacijskega in imunitetnega odseka.

Poročal je referent dr. Srgjan Budisavljevič, ki je med drugim predlagal, naj se protest proti volitvi poslanca dr. Š u m a n o v i č a odkloni, ker ni bila protestu priložena varščina v znesku 600 K, kakor to zahteva zakon.

Poslanec Stjepan Radić se je zavzemal za to, da bi se protest proti Š u m a n o v i č e v i izvolitvi uvaževal in da bi se v volilni okraj Morović poslala posebna saborska komisija. Radićeva izjava je zavrnil referent, rekoč, da bi bilo to v nasprotju s poslovnikom. Nato je savor verifikiral Šumanovičev mandat.

V imenu imunitetnega odseka je poročal tudi dr. Budisavljevič ter predlagal izročitev sodišču poslancev dr. Magdića, dr. Čokića in Ivana Peršića.

Poslanec Radić je izjavil, da je seljačka stranka proti vsaki izročitvi poslancev sodišču, dokler se zakonito ne zajamči neodvisnost sodnikov.

Referentov predlog je bil sprejet.

Nato je sabor razpravljajl o predlogu, naj se pošlje posebna saborska komisija v Krapino, Šid, Garčin, Jasko in Slunj, da na licu mesta preišče proteste proti onodnim volitvam. Referent je dr. Budisavljevič in je predlagal, naj bi se ta nasvet sprejel. Po daljši debati, v katero je posegel poslanec Radić, je bil ta predlog sprejet.

Ogrski državni zbor.

Kakor smo že poročali, se je skušal predsednik zbornice v včerajšnji seji ogrskega državnega zbora oprati zaradi nezaupnice, ki so mu jo bili namenili opozicionarci. Med njegovim govorom je prišlo do burnih prizorov, zlasti ker je odgovarjal Beöthy na nezaupnico, predno še jo je ta v zbornici faktično podala. Šele, ko je Beöthy končal svoj govor, je mogel opozicionálni poslanec Mezőffy utemeljevati svojo nezaupnico. Postopanje večine dne 4. junija l. l. označuje kot državni prevrat, kar

pa je bilo mogoče samo vsled skrajne popustljivosti opozicije. Govornik kritizira nato tudi postopanje imunitetnega odseka in parlamentarne straže. Čudi se, da se najdejo častniki, ki hočejo biti na pol policaji, na pol pa hajduki. Za njim je govoril ministrski predsednik grof Tisza, ki je govoril proti temu, da bi prišla nezaupnica v meritorni razpravi na dnevni red. Po raznih več ali manj burnih prizorih je zbornica končno odklonila predlog opozicije, da naj pride nezaupnica na dnevni red, narkar se je nadaljevala razprava o razdelitvi volilnih okrožij. Romuni so se izrekli proti predlogi ter pravijo, da je ravno ta predloga tudi vzrok, da so se pogajanja med ogrsko vlado in Romuni razbila. Slovaki poslanec Blaho konstatira pred vsem, da se med Slovaki in vlado niso vršila pogajanja. Izjavlja, da Slovaki odklanjajo predlogo. Ker ni bilo priglasenega nobenega drugega govornika, je bila debata zaključena. Ministrski predsednik Tisza je nato še govoril o pogajanjih z Romuni.

Egejski otoki.

Glede Egejskih otokov, zlasti glede otokov Kios in Mitilene, kroži zopet enkrat fantastične vesti po svetovnem časopisju. Iz Carigrada namreč prihaja brzojavka, da je izvedel list „Jeune Turquie“, da bo prišlo v najkrajšem času do direktnih pogajanj med Turčijo in Grško pod posredovanjem veselih. Turčija namreč hoče na vsak način obdržati oba otoka ter je pripravljena za to žrtvovati prav mnogo. Tako daleč je vest vsaj še nekoliko verjetna, dasiravno o kaki pripravljenosti veselih za posredovanje med Turčijo in Grško ne more biti govora. Če obstoja kje kako tako nagnjenje, obstoja samo v okvirju trozeve. Nadalje pa pravi ista vest, da stavi Grška sledeče pogoje za odstop obeh otokov Kios in Mitilene:

1.) Turčija odstopi Grški vseh 12 otokov, ki jih je imela doslej zasedena Italija in ki jih Italija v kratkem vrne Turčiji.

2.) Kot vrednostno diferenco za letni dohodek iz obeh otokov v znesku 22 milijonov frankov, naj plača

upanja, da izgubi z Vaucherayem vred glavo.

— Za Vaucheraya mi ni nič . . . taka kanalka . . . ali, Gilbert . . .

— Si-li čitala današnje večerne liste? Stvar se obrača vse bolj na slabše. Vaucheray dolži Gilberta, da je zabodel služabnika Leonarda in po nesreči je nož, ki ga je rabil Vaucheray, Gilbertova last. Danes zjutraj se je to izkazalo. Gilbert, ki je sicer inteligent, a ima slab želodec, se je razburil in pripovedoval historije in laži, ki ga utegnejo pogubiti. Tu smo torej! Ali mi hočeš pomagati?

O polnoči je prišel poslanec domov. Od tedaj in vse naslednje dni je Lupin urejeval svoje življenje po Daubrecgovih običajih. Čim je Daubrec zapustil svoje stanovanje je Lupin začel s preiskovanjem.

Preiskoval je metodično. Razdelil je, vsako sobo na več oddelkov in ni nobenega oddelka zapustil, dokler ni preiskal vsakega kotička in tako rekoč izčrpal vse mogoče kombinacije.

Tudi Viktorija je preiskovala stanovanje. Prav ničesar nista pozabila. Pregledala sta noge vseh miz, les pri stoleh, parkete, vse rezljane stvari, okvirje zrcal in slik, ure, podstavke kipcev, zavese, telefonske in električne naprave, sploh vse, kar bi mogla bistroumna pamet izbrati za skrivališče.

(Dolje prihodnjaj.)

LISTEK.

Kristalni zamašek.

Roman.

Francoski spisal M. Leblanc.
(Dalje.)

— Prokleta nesreča! je zaklical Lupin, ki ni več mogel brzdati svoje jeze, ki ga je že dve uri pretresala. Stotisoč strel — kaj ne bo nikdar konec teh težav?

V resnici so se pred njim gomile težave nad težave in ga silile, da je moral tavati v temi. Gilbert mu je izročil kristalni zamašek. Gilbert mu je pisal — a oboje je izginilo skoro v trenutku, ko je bilo prejeeto.

In sedaj ni mogel več, kakor doslej verjeti, da so vse te nepriple samo slučajne, nego je spoznal, da druga od druge niso neodvisne. Očividno jih je provzročila niemu nasprotujoča volja, ki je z izredno spretnostjo in neverjetno smelostjo zasledovala poseben smoter in se lotila tudi njega, Lupina, celo v njegovih najbolj tajnih skrivališčih ter ga spravila s krutimi in nepričakovanimi udarci toliko bolj v zadrego, ker niti vedel ni, proti komu se naj brani. Tekom svojih doživljavaev se ni imel še nikdar boriti s takimi težavami, kakor zdaj.

Na dnu njegove duše se je polagoma porodil grozen strah pred prihodnostjo. Pred očmi mu je stopil strašni dan, ko bo pravica poklicana izvršiti maščevanje, dan, bled dan meseca aprila, ko pojdeja pod giljotino dva moža, ki sta nekoč hodila ob njegovi strani, dva tovariša, da prejmeta strašno kazen.

III.

Ko je Daubrecq dan po policijskem pregledovanju njegovega stanovanja po zajtrku prišel domov, ga je ustavila hišnica. Povedala mu je, da se ji je posrečilo dobiti kuharico, ki je vredna popolnega zaupanja.

Ta kuharica, ki se je nekaj trenutkov pozneje predstavila, je predložila prvovrstna spričevala, podpisana po osebah, pri katerih je bilo lahko dobiti natančnih informacij. Bila je zelo živahna in dasi že nekoliko starejša, je bila pripravljena prevzeti vso oskrbo stanovanja sama brez vsake pomoči, kajti to je staval Daubrecq za pogoj, da bi čim bolj omejil vsako vohunstvo.

Zadnjo službo je kuharica imela pri poslancu grofu Sanlevatu. Daubrecq je koj telefonsko svojemu tovarišu. Oskrbnik grofa Saulevata je dal najboljše informacije in kuharica je bila sprejeta v službo.

Čim je prinesla svoj kovčeg, se je lotila dela, ves dan čedila in vmes kuhala.

Daubrecq je obedoval in je potem odšel z doma.

Okoli enajste ure zvečer, ko je hišnica že spala, je kuharica previdno odprla vrata v železni vrtni ograji. Vstopil je mož.

— Ali si ti? je vprašala.

— Da, jaz, Lupin.

Peljala ga je v svojo sobo, ki je bila v tretjem nadstropju in je imela razgled na vrt. Začela je takoj tati.

— Že zopet skrivnosti in vedno same skrivnosti! Kaj me ne moreš pustiti v miru ali me porabljaš za poštene posle?

— Kaj hočeš, dobra moja Viktorija! Kadar mi je treba zanesljive osebe, ki vzbujajo zaupanje, mislim vedno nate. To bi ti moralo laskati.

— Tako se delaš že norca, se je pritoževala kuharica. Zopet enkrat si me pahnil volku pred žrelo in pri tem še šale zbijaš.

— Kaj pa riskiraš?

— Kaj riskiram? Vsa moja spričevala so ponarejena.

— Spričevala so vedno ponarejena.

— In če to gospod Daubrecq zapazi? Če bo vprašal . . .

— Vprašal je že.

— Kaj praviš?

— Telefonski je oskrbniku grofa Saulevata, pri katerem si ti baje imela čast služiti.

— Vidiš, me že imajo!

Turčija Grški odškodnino 150 milijonov.

3.) Turčija naj pristopi Balkanski zvezi ter na ta način prisili Bolgarsko, da tudi ona zopet pristopi tej zvezi.

Župnik, župan in deželni odbor — obsojeni.

Z Dolenjskega.

Bivši četovodja pri Janezih v Celovcu in sedanjí župnik na Toplicah č. gosp. Francšek Erzar je v svojem dušnem pastirstvu po hudih borbah sam sebi in kogar si izvoli za slavnatega moža, pridobil že marsikatero hudo blamažo, občini pa povzročil že mnogo nepotrebnih stroškov. Toda take blamaže kot v nastopnem slučaju še ni doživel ne sam, ne tisti, ki se puste od njega izrabljati. Blamaža je tem hujša, ker je to pot poleg sebe in župana v njo pritegnil t. i. udugled deželnega odbora. Obenem pa je občane pripravil v tako občutne stroške, da jih bo občina čutila leta in leta, če se ne bodo občani uprli in rekli, da naj jih le tista dva plačata, ki sta jih povzročila; in to sta župnik Erzar in župan Pezdirc. Slučaj pa tudi kaže, s kakšnimi nasilji skušajo klerikalci izvrševati svojo politično sovraštvo do vsega, kar se jim brezpogojno ne vkloni. Pa tudi ta dokaz je ta slučaj doprinesel, da se je naš kranjski deželni odbor v svoji vsegomočnosti povzpел že tako visoko, da še celo pri očitno krivičnih slučajih hoče nekako komandirati tudi že oblast naših sodišč.

Slučaj, predelan v vseh inštancah in šele zdaj rešen z razsodbo najvišjega sodišča, sega nazaj v dobro razpusta občinskega odbora pod županom Ivanom Sitarjem, ki je bil dotlej največji prijatelj župnika in vdan pristaš klerikalne stranke. Po polomu konsumnega društva pa ga župnik ni več rabil. Mož je preveč vedel o župnikovih »prijateljskih« razmerah s prodajalkami v propadlem konsumnem društvu ter sploh o čudnih špekulacijah, ki jih je župnik vganjal, dokler je prišel neizogiben polom. Župnik je hotel imeti na županovem mestu človeka, s katerim bi lahko uganjal kar bi hotel. Sitar mu je bil že preveč pameten postal. Ko je župnik nasproti sicer klerikalnim, pa drugače poštenim možem se izrazil, da hoče on celo faro komandirati, kot je še kot četovodja komandiral rekrute, se je to možem zdelo prenemumno. Gosp. Sitar je bil proti župnikovem načrtu vnovič izvoljen za župana. To je župnika tako peklo, da se mu je po dolgotrajnih pritiskih posrečilo doseči razpust občinskega odbora. To se je zgodilo dne 30. aprila 1913. Sitar je moral nenadoma odstopiti, njegovo mesto po imenu je prevzel neki Pezdirc, ki niti občan ni in stanuje uro daleč od Toplic. V resnici pa je bil gerent župnik, kakor je zdaj po drugih volitvah v resnici le on župan, Pezdirc samo slamnati mož.

Krščanska pravičnost.

Župnik je ukazal, da se občinska pisarna takoj prenese v — farovž. Prvo delo njegove krščanske pravičnosti je izvršil s tem, da je odžrt učitelju Gregorc službo občinskega tajnika, ki je bil nastavljen še pod prejšnjim županstvom, malenkostno mesečno plačo ob dogovorjeni trimesečni odpovedi. Sitar je s tem občini za malo plačo pridobil vestnega in izvršnega tajnika, ki je v splošno zadovoljnost izvrševal svoje uradne posle. Ali učitelj gosp. Gregorc župniku osebno ni bil všeč. Že vnaprej je bil župnik določil, da njegov kaplan prevzame tajništvo. Gregorc pa je župnik kratkoma prezrl, kakor bi ga sploh ne bilo. Ali s tem pa Gregorc ni mogel biti zadovoljen. Nekako se njegovo službeno razmerje mora urediti. Kaj je storil župnik, da se prejšnjega tajnika iznebi? Kar tako odsluviti ga ni mogel, ker ni imel nobenega pravega vzroka. Izmisli si je sledeči načrt: Zahteval je od Gregorca, da mora kot občinski tajnik uradovati prav ob istem času, ko mora kot učitelj poučevati v šoli. S tem načrtom je župnik vedel, da bo Gregorc zadel, kajti gosp. Gregorc je v prvi vrsti vendar učitelj, v prostih urah šele sme biti tudi občinski tajnik. Gregorc je to župniku tudi pojasnil, izrekel pa, da je pripravljen v svojih prostih urah izvrševati tajniške posle, kot se je to dotlej prakticalo. Ob počitnicah pa lahko traja tudi ob času, kakor to župnik zahteva. Župnik je ostal nasproti vsem tem priprostim razlogom gluha, moč neizprosna, trd, jeklen, pa je oficijalno imenoval tajnikom svojega kaplana. Da bo to imenovanje še bolj držalo, je drugi dan, to je bila nedelja, še pred Najsvetejšim v cerkvi oznanil vernikom svoje fare. Tako je krščanski duhovnik zgolj iz osebne ga sovraštva do ubogega učitelja nad

njim dejansko izkazal svojo »krščansko pravičnost«.

Gerent se pravi.

Gregorc je izprva zlepa skušal ob gerentu doseči, da bi še naprej izvrševal tajniški posel, vsaj pa, da se mu izplača zaostala plača. Toda ker je bil Pezdirc gerent le po imenu, sicer pa še zdaj kot župan, mora plešati, kot mu župnik žvižga. Gregorc ni nič dosegel ne z enim, ne z drugim. Posvetoval se je o tem v pisarni dr. Slanca. Ker je bilo očividno, da se godi Gregorc krivica, je dr. Slanc vložil tožbo zoper občino na izplačilo zaostale plače. Topličani sami so bili prepričani, da bo ta pravda zanje neugodno izpadla. Ali gerenta je hujškal župnik h tožbariji, ga vlekli v Novo mesto in mu preskrbel odveta, na stroške občine seveda. Župnik se je po Novem mestu šopiril v zavesti, da mora tudi v tem slučaju obveljati njegova komanda. Pa to pot se je sveti mož s svojo domišljavostjo vrezal. Že pri prvi instanci je s svojim gerentom vred — propadel. Občina je bila obsojena, da mora Gregorc plačati zaostalo plačo in pa trpeti stroške pravde.

Sam deželni odbor stopi v akcijo.

Ko je gerent prejel pismeno razsodbo, se je žalostnega obraza vsedel in po diktatu svojega duhovnega poveljnika napisal bridko ovadbo na deželni odbor, naj visoki deželni odbor s svojim mogočnim vplivom prisloži na pomoč. To pomoč naj visoki deželni odbor iz vrši s tem, da s svojim odločilnim vplivom posreduje pri okrožnem sodišču v Novem mestu, da bo občina vsaj v drugi instanci dobila pravdo. Tako daleč torej že sega klerikalna vera v moč ni oblast deželnega odbora.

Namesto, da bi deželni odbor možakarja poučil, da se pri kompetenci sodišča jemla moč in vpliv deželnega odbora, da je za deželni odbor celo nevarno, skušati vplivati na svobodno prepričanje sodnikov, je takoj drage volje ustregel prošnji in pritožbi. Najpreje so gospodje od deželnega odbora pismeno zahtevali dotični akt od novomeškega sodišča na vpogled. Nato so pa še sodišču poslali uradno vlogo, v kateri na drzen način vsiljujejo sodišču svoje pravno mnenje, da Gregorc ni bil nikak občinski tajnik, marveč samo Sitarjev hlapec, ki kot tak z občino nima nič opraviti. Obenem so gospodje deželnega odbora od sodišča še zahtevali, naj se deželnemu odboru vpošlje prepis razsodbe, čim bo zadeva v drugi instanci končana.

Flasko in blamaža.

Sodišče je seveda izreklo, da se na tak dopis deželnega odbora ne more ozirati. Zaradi neklih formalnosti v nadaljevalni pravdi je sodišče pritožbi občine deloma ugodilo. In sicer, da bi Gregorc moral trpeti vse stroške pravde. Župnik in župan sta zavriskala: Nekaj sva pa le dosegla, oziroma naš slavní deželni odbor. — Ampak to je vrag, da to veselje ni bilo trajno. Gregorcova pravda je po prizadevanju za to pravdo vnetega dr. Slanca romala na najvišjo sodno instanco na Dunaj, kjer tudi take vloge slavnega deželnega odbora kranjskega nič preveč ne zaležejo. Gospodje na Dunaju so namreč Gregorcovi pritožbi v polnem obsegu ugodili ter končno veljavno razsodili tako, da mora občina Toplice Gregorc izplačati zaostalo plačo in pa trpeti vse stroške vseh treh instanc. Sicer ne izrecno, vendar tako mimogrede (stillschweigend) je bil s tem obsojen tudi deželni odbor, v kolikor si je isti domišljal, da mu pristojna že tudi pravica, reševati tudi pritožbe zoper sodniške razsodbe.

Kdo plača?

Tako je ubogi slovenski učitelj na Dunaju dobil svoj denar, župnik in župan pa — kar sta iskala. Zdaj pa je vprašanje: Kdo bo vso to škodo trpel? V tej dolgotrajni pravdi so narasli ogromni stroški. Pomislite, dva odvetnika skozi vse tri instance! Gregorcova plača navsezadnje ni še tako velika. Ali stroški, in sicer čisto nepotrebni stroški! Kdo jih bo trpel? Ali občani, ki so bili iz vsega početka proti tej župnikovi pravdarji? Ali jih bo plačal župnik, ali njegov slamnati mož Pezdirc? Kako naj občina, ki niti svojih revežev ne more preskrbovati, trpi stroške zgolj zaradi župnikovih kapric. Če so občani pametni, naj župniku odločno povedo, da če se hoče na tak način pravdati, samo da ubogega učitelja spravljajo ob grizljaj kruha, naj take zabave tudi sam plačuje.

Štajersko.

Trbovlje — Hrastnik. (Zanimiva primerjava.) Da se bode vedelo, kako bi bilo mogoče pri nas utekniti celo Žaneta z Iblane med volilce I. razreda, naj navvedemo par števil. Pred tremi leti je volilec II.

razreda g. nadzornik Heutmann plačeval davka 190 K 17 v, kar odgovarja dohodkom približno 9000 K. Letos najdemo tega gospoda že med volilci I. razreda s predpisanim davkom 474 K 27 v, kar more biti seveda edino posledica tega, da so mu narasli dohodki na 17.000 K. G. ravnatelj Heinrich je bil pred 3 leti sicer že tudi volilec I. razreda ter je takrat plačal 676 K 80 v davkov od svojih dohodkov (posestva nima) letnih okoli 23.000 K. Menda se ni bal, da bi ga drugi izrinili iz I. razreda, to ne, pa vseeno mu je narasla davčna dolžnost na 1689 K 20 v, kar odgovarja ravnateljevi letni plači 50.000 kron, približno kakor je plačan g. ministrski predsednik, vstevši 28.000 K funkcijskih doklad. Mi nimamo nič zoper to, če se more naš ravnatelj meri s ministrskim predsednikom, ne, a to je še častno za naš zakajenje, raben, a čudno se nam zdi, da je mož napredoval v 3 letih za celih 27.000 K. Ali je pa pred tremi leti kaj zatajil, da bi se mu naložilo manj davka? Kdo ve? Hrastniški ravnatelj g. Leiler je poskočil v treh letih pri dohodkih tudi za malenkost letnih 15.000 K. dr. Marcus za približno 3000 K. Lepo si je postal tudi gospod Wiltschnigg, ravnatelj steklarne v Hrastniku, ki je plačeval pred tremi leti 229 K 74 v, za leto 1913 se mu je pa predpisalo davka 947 K 97 v, kar kaže, da so se mu v treh letih povzdignili dohodki od 10 na 30.000 K, torej za celih 200%, tako da je med prvimi volilci I. razreda. Srečni taki ljudje, zlasti še, če jim ni bilo treba tritati po srednjih in visokih šolah svojih raševinastih hlač, ampak le v ponižni hrastniški slovenski šoli. Pripomnimo še, da so še razni nemški uradniki poskočili za 100 ali več odstotkov v plačah in so prišli tako tik I. razreda. Le za par kronic so se zmotili. Trboveljci, volitve so pred duri, ne držite rok križem in ne zanašajte se le na par mož. Vsak naj stori kar mu mogoče in zmaga la bo poštena slovenska stvar!

Maskarada Celjskega Sokola. Prireditev mora že po dosedaj došlih prijavah uspeti nad pričakovanje. Saj je pa tudi veselje in zabava v iskreno-odkritosrčni sokolski družbi tako čista, da si vsak prijatelj društva želi vrhane kupice tega veselja. Upamo torej, da privede pustnega vrtinca viharja val čim največ gostov na Sokolski karneval. Na veselo svidenje na pustno nedeljo.

Obiskovalce maskarade Celjskega Sokola opozarjamo, da bode vozil Savinčane ponoči domov avtomobil.

Iz Celja. V sredo in četrtek smo imeli južno vreme z dežjem. Ker se ni vkljub ponovni zahtevi meščanov in davkoplačevalcev skoraj prav nič snega spravilo z ulic, imamo sedaj (v četrtek) po celem mestu strašno godljio. Ponekod bo skoraj treba poklicati pijonirje na pomoč pasantom, ki tonejo v vodi in blatu. Zdi se nam kakor da bi bili kje v Benetkah in ne v Celju. V proračun se postavi vsako leto lepo število tisočakov za snazeenje cest, popraviljanje cest — kam neki gre ves ta denar? Mislimo, da vendar ni Oechsov okrog magistratnih blagajn? Deutsches Haus, Deutsches Wacht itd. so sicer denarja jako potrebna podjetja — splošnemu blagru pa ne služijo in niso za nje davčni groši namenjeni.

Iz Šmarja pri Jelšah. Okrožnega zdravnika g. dr. Josipa Rakeža je imenovala šmarska Čitalnica za svojega častnega člana. Častitamo!

Od Sv. Jurja ob Pesnici nam poročajo, da je šolska oblast tudi tamšnjo šolo zaprla, ker se bojdaklati po Kozjaku volk (Bauernschreck).

Razmere v Šaleški dolini, v kakršnih živimo baš sedaj, postajajo naravnost neznosne. Nemec, želeč si zgraditi trden most do Adrije, položil je menda tudi en tram čez našo dolino. Nemškutarstvo procvita na vseh koncih in krajih. Pa ni čuda! Saj ima svojo najtrdnjšo oporo v Škalskem premogokopu, kjer so uradniki čistokrvni Germani. Da mora ubogi delavec trobiti v isti rog, kakor njegov predpostavljene, je samo ob sebi umevno, če ne pa hajdi. Schulvereinske šole v Šostanju in Velenju, Woschnaggova tovarna, železnica storijo pa tudi svoje. Da je na ta način obrtništvo in trgovina — s par izjemami — v nemškutarskih rokah, nam ni treba poudarjati. — Naša narodna zavest pa gine dan za dnem. Malomarno držimo roke križem, med tem ko nam sovražnik v naši sredini trga kos za kosom. Največjo pozornost obračamo ob vseh prilikah na narodno mejo. Lepo in prav! Da bi pa imeli oči tudi za to, kar se godi med nami samimi! Krepi znotraj, bi bili krepi na zunan; naš boj ob meji bi bil lažji, uspehi zagotovljeni! — Vsega tega pa pri nas ni. Kdo bi si bil pred leti mislil, da

bode s Šaleško dolino kedaj tako daleč prišlo! Nekdaj tako slovenski Šostanj, na kojega se je s ponosom zrl, je zapadel nemškutarskim krempeljem, ki ne spustijo tako hitro svoje ga plena. Kdo je kriv? Naša narodna brezbriznost in malomarnost — pa nekateri faktorji. Kronali pa so se šostanjski Slovenci ob priliki zadnjih občinskih volitev, ko niti vedeli niso, da so in kdaj da so občinske volitve. Res žalostno! Če bi pa kdo mislil, da je v Velenju boljše, bi se bridko zmotil. Treba bi bilo le malega sunka in Velenje se zvrne v isto žrelo, kakor Šostanj. Razmere so povsem po tem. Schulvereinska šola — (z nadučiteljem Germanom Dvorschackom!) — dela kar je v njeni moči, da si vzgoji kolikor mogoče renegatov in to bode bodoči temelj nemškega Velenja. Da se nekateri »takozvani Slovenci« zelo radi udeležujejo nemških prireditev, (pri slovenskih pa se potuhnejo), ker je tam bolj »nobel«, je znana stvar. — Ali naj gre res to tako dalje? Naj li res zaveje nad našo lepo dolino frankfurta? Seveda če bodemo držali roke križem se ne bo obrnilo na bolje. Tisti faktorji, ki bi lahko delali in tudi kaj naredili, naj se vzbude iz svoje otrpljenosti, sicer bo prepozno!

Maribor. (Slovensko gledališče.) Dramatično društvo v Mariboru vprizori na pustno nedeljo, dne 22. svečana t. l. predpustno burko »Vrban Debeluhar« in sicer ne zvečer, marveč ob 3. popoldne s sodelovanjem godbe »Glasbenega društva«. Ta igra je polna zdravih dvotipov in komičnih prizorov. Prepričani smo, da se bo cenjeno občinstvo prav dobro zabavalo pri tej predstavi. Zato-rej vsi na pustno nedeljo v slovensko gledališče. Predprodaja vstopnic pri g. Weixlnu, Glavni trg 22. Po predstavi se vrši ples v veliki dvorani ob zvokih godbe na lok. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina za posetnike popoldanske predstave 50 v, za druge pa 1 K. Pust je tu! Pridite se zabavati Slovinci iz Maribora in okolice! Dramatično društvo v Mariboru opozarja že danes, da gostuje v nedeljo, dne 1. sučca 1914 na našem odru celjsko dramatično društvo. Noben Slovenec iz Maribora in okolice ne sme manjkati pri tej slovenski predstavi, da pokažemo z obilnim posetom, kako ljubi so nam celjski Slovenci, ki se že leta in leta junaško borijo za svoj obstanek. In to z vidnim uspehom. Na odru pa bomo imeli priliko občudovati njihovo vztrajnost in požrtvovalnost ter rutino v igranju. Pridite vsi! Dajmo svojim bratom pogum, da pridejo še v drugič v Maribor in da se naša bratska vez utrjuje tembolj. Torej prav pri srčno pozdravljeni bratje Celjani na našem odru!

Klub »Narodni Pipec« v Mariboru priredi na pustni torek, dne 24. t. m. veliko »Pipčevo maskarado« v veliki dvorani Narodnega doma zvečer ob 8. s sodelovanjem godbe na lok. To bo imenitna, prava pustna neprisišana zabava, kakor je že leta in leta ni bilo v Mariboru. Ob polnoči se vrši veličasten pipčarski vstop v veliko dvorano v spremstvu maskiranih »Pipčarjev«, na čelu jim veličanski pipec, ki se po nagovoru »ober-pipčarja« iz Ljubljane slavnostno razvije v sredi dvorane. Pipčarji in Nepipčarji! Ne zamudite te izredno zabavne prilike!

Iz Maribora. (Umrli) je vpokojeni železniški čuvaj P. Cepič, star 89 let. Slovenski rodbini naše sožalje!

Iz Maribora. V časopisih bemo, da je grška sodnija zahtevala od štajerskega deželnega zbora izročitev poslanca Wastiana zaradi — tatvine. Kako je s to tatvino, je splošno znano in čudimo se le trdi koži Wastianovi in pa dr. Schmiedererjevi, da se tu prav nič ne ukrene. Wastian je šel le kot mariborski podžupan, kot poslanec in kot predsednik »Stidmarke« — na dopust. Očividno noče odložiti svojih častnih mest — in ga k temu tudi nikdo ne sili. Ne moremo si misliti, da bi se hotel naš župan Schmiederer identificirati z naziranjem, da je tak poslanec mestu Mariboru na posebno čast. Ali če on kot najvplivnejša oseba nič ne stori, si bomo skoro primorani kaj takega misliti. Eno in drugo bo potem enako velik škandal, ki kaže moralno propalost in gnijlobo v naših nemško-nacionalnih krogih v najstrašnejši luči. Seveda se naši nemški prijatelji bojijo novih volitev — ampak na drugi strani vedno zatrjujejo, da jim je čast in poštenje najdražja stvar na svetu. Toda prej ali slej bodo volitve morale priti — in takrat, tako upamo, se tudi slovenska duhovščina ne bode več Wastianu na ljubo absentirala od volitev.

Za propac v Mariboru, Celju in Ptuj. Na spodnještajerske narodne kroge je napravilo nedvomno ugoden

vtisk, da so vložili slovenski klerikalni poslanci v štajerskem deželnem zboru predlog, naj deželni odbor pripravi in predloži zakonski načrt o reformi občinskih volilnih redov v Mariboru, Celju in Ptuj. Zdi se nam pa premalo, da se samo naroča deželnemu odboru, naj on takšen predlog pripravi in vložil. To stvar bodo že morali vzeti gg. poslanci sami v roke — in kar je še več, morali bodo jasno izjaviti, da tvori zahteva po reformi občinskih volilnih redov v Mariboru, Celju in Ptuj enega izmed kardinalnih pogojev, pod katerim je omogočena delazmožnost štajerskega deželnega zbora.

Razpisano je na štirirazredni dekliški ljudski šoli v Slov. Bistrici mesto definitivne učiteljice; 2. plač. razred, prošnje do 15. marca. Razpisano je na slovenski okoliški ljudski šoli v Ptuj, 2. plač. razr., mesto nadučitelja. Prošnje do 12. marca.

Iz Ptuja. (Slovensko gledališče.) V nedeljo, dne 1. marca t. l. točno ob pol 8. zvečer se vprizori na našem odru v Narodnem domu velika burka »Martin Smola«. Vse vloge so srečno razdeljene in se nahajajo v najboljših rokah naših vrlih diletantov, tako, da bo ta prireditev nudila vsakemu mnogo zabave. Opozorjamo že danes na to prireditev ter vabimo cen. občinstvo, da prihiti 1. marca v velikem številu v Narodni dom.

Ljutomer. Obe podružnici Ciril-Methodove družbe prirede v vseh gostilniških prostorih g. Franceta Seršena v soboto, dne 21. svečana t. l. plesni večer, kateri obeta biti ena najboljših prireditev v Ljutomeru. Razven plesa, pri katerem bode igrala polnoštevilna Dajčerjeva kapela, najdejo obiskovalci obilo zabave v društveni kavarni, ki bo opremljena z vsem, kar le srce poželi in katero bodo oskrbovale naše narodne dame. G. Seršen, ki ima že glede elektrike definitivno pogodbo v žepu, nam je rade volje odstopil prostore v prvem nadstropju, kjer si lahko plesalci in neplesalci pri žlahtni ljutomerski kapljici odpočijejo od napornega dela v spodnjih prostorih.

Koroško.

Koroški deželni zbor. V predvečerašnji popoldanski seji je bil sprejet računski zaključek deželnih fondov za l. 1911/12. Poročal je o tem posl. dr. Steinwender, ki označuje deželno finančno stanje v primeri s finančnem stanjem drugih dežel za zadovoljivo. Ugovarjal mu je posl. Grafenauer, ki je hotel vedeti, kje leži pravzaprav mizerija finančnega stanja in kaj je vzrok te mizerije. Poudarjal je tudi, da bi bil z ozirom na njegovo poročilo poseben odsek za kontrolo financ prav na mestu. Po njegovem mnenju je vzrok, da ta predlog ni bil sprejet, dejstvo, da se bliža konec volilne periode, ker nihče ne mara napraviti testamenta in postaviti še v življenju eksekutorjev testamenta. Dober gospodar pa in vrl mož, ki drži na dobro gospodarstvo, si voli sam kontrolni odsek. — Nato se je razpravljalo v zbornici o raznih stavbinskih zadevah, na kar se je vršila zaupna seja. — V večerašnji seji se je nadaljevala in končala razprava o stavbinskih vprašanjih in o raznih agrarnih operacijah. Nato se je razvila živahna debata glede deške in dekliške meščanske šole v Borovljah, na kateri hočejo združiti tretja razreda deškega in dekliškega oddelka. Sprejet je bil končno predlog, da se izroči zadeva deželnemu šolskemu svetu. — Prihodnja seja se vrši danes.

Drobne vesti. Na Vrbskem jezeru si je zlomil pri drsanju realc Pavel Mešnek iz Volšperka desno nogo. Odpeljali so ga z rešilnim vozom v bolnišnico. — Na postaji v Bistrici, na progi Dunaj-Ponteba je skočil s tira tovorni voz. Voz se je razbil in je napravil na tiru precej škode in vlakom večje zamude. — Na Dobraču sta vjela dva lovca krasnega planinskega orla, ki meri z razpetimi peruti 2 m 14 cm. — V vilo dr. Amb. Bruggerja, ki leži severno od Poreč so vlomili dne 13. t. m. neznaní tatovi in so odnesli za 2000 K razne obleke. Kot tatova so dognali sedaj nevarnega vlomilca Sibica, ki je sedaj v celovških zaporih in njegovo ljubico Bollbacherjevo, ki je pustila v zameno za ukradeno blago v vili svojo umazano obleko.

Primorsko.

Klerikalni »Novi Čas« obsojen. V sredo se je vršila v Gorici obravnava proti uredniku klerikalnega lista »Novi Čas«, Ant. Siniggoju, ker je priobčil nekatere že zaplenjene članke. Siniggoj je bil obsojen na 50 kron globe.

Podružnica »Zveze jugosl. železničarjev« v Kanalu priredi svoj

običajni predpustni ples na pustni torek, dne 24. svečana t. l. v prostorih hotela »pri zlatem levu« v Kanalu. Igra salonski orkester Sokola iz Brd. Vsi prijatelji narodno zavednih železničarjev so v ljudo vabljeni.

Sežanski Sokol priredi na pustno nedeljo ob pol 8. zvečer v hotelu »pri treh kronah« veselico z jako bogatimi sporedom. Po sporedu ples. Ob tej priliki izide šalji list »Bolta«.

Nemški krempelj zopet na delu. Deželni odbor gorški je izdelal zakonski načrt deželnega zakona glede realk, katerega do sedaj Gorška še ni imela. Ta načrt pride že v prihodnjem zasedanju deželnega zbora v prvo branje in bo skoro gotovo sprejet. V tem načrtu so našli Nemci, ki porabijo vsako priliko, ki jim nudi le količjak možnosti, da se vmešava v naše zadeve, ki jih pošteno rečeno prav nič ne brigajo, ker imajo itak v primeru z drugimi še za 100 let naprej vsega preveč, kost, katero zopet glodajo v svojih listih. Veliko jim sicer ne bo koristilo, značilno pa je za nje in njih označi kot prave podrepne mulje pa tudi kot vrle zavznike Italijanov. Glavna določba tega zakonskega načrta je, da se ustanovi realka z obema deželnima jezikoma (to sta slovenski in laški) kot učnima jezikoma, za oblatnatni tretji jezik pa se določi namesto francošine nemščina. Namesto, da bi bili Nemci zadovoljni, da je vpeljan na deželni realki sploh nemški jezik kot oblatnatni jezik in to namesto francošine, rujejo sedaj proti temu načrtu in ga hočejo pokopati. Zato sčuejo sedaj na eni strani vlado proti Italijanom in Slovincem, na drugi strani pa se bližijo Italijanom in jih sčuejo obenem proti Slovincem in vladi. To je popolnoma pristno nemško kopito, ki bje in se laska na vse strani, samo, da bi se uveljavilo. Menda hero tudi Italijani nemške liste in ne bodo vsaj nepreviđni, da bi šli res vsaki še tako neumno in hinavsko zlobno nastavljeni nemški pasti na limanice.

Žalostna smrt rodoljubne Slovenke v Trstu. Prejšni teden smo poročali, da so prepeljali v tržaško bolnišnico mlado mater 22letno Josipino Kunčičevo iz Trsta, roj. Čofi iz Čezsoče na Bovškem. Z njo so pripeljali tudi njenega 3 mesece starega otročka. Oba sta bila hudo opečena. Mati je namreč grela na samovarju otroku mleko. V sled nesrečnega slučaja se je samovar prekućnil in špirit, ki je gorel se je razlil po otroški postelji, ki je bila naenkrat v plamenu. Žena je potegnila otroka iz postelje in ga pritisnila k sebi. Pri tem se je užgala sama. Ko so prišle sosedice so našle oba v plamenu. Pogasile so jih in poklale pomoč. V bolnišnici je otrok umrl, par dni nato pa je umrla mati. Pokojnica je bila vria slovenska rodoljubkinja in je za svoje razmere veliko žrtvovala za C. M. družbo in za druge slovenske zavode. Njen pogreb je bil sicer žalosten, v zadnji spomin pa ji je krasil krsto krasen venec s slovenskimi trobojnicami. Bodi vrli, nesrečni slovenski rodoljubkinji in njenemu otroku lahka zemljica!

Avstrijska vojna eskadra v Trstu. Včeraj je priplula v Trst avstrijska vojna eskadra obstoječa iz bojnih ladij »Tegetthoff« in »Zrinjje«, iz hitre križarke »Admiral Spaun« in iz več torpedovk. Danes pripluje v Trst druga eskadra obstoječa iz samih torpednih čolnov. Obe eskadri ostaneta v Trstu baje samo 3 dni.

Angleški generalni konzul v Trstu. I. Bowring Spence je imenovan za generalnega konzula v Tripolisu. Spence je bil v Trstu od 1. maja l. 1905.

Drobne vesti. V Gorici so bili obsojeni predsednik in vsi člani odbora nekega socialnodemokratskega društva v Korminu zaradi razširjanja prepovedanih tiskovin na derne globe. Oproščen je bil samo en član, ki ne zna brati in pisati. — Rovinjsko portno sodišče, ki je posebno zaslovelo izja obravnave proti laškim gospodarjem puljskim, ki so bili vsi oprošćeni, otvori letošnje prvo zasedanje dne 2. marca. Za to zasedanje je določenih sedaj 5 obravn.

Kranjski deželni zbor.

(III. seja dne 19. februarja 1914 ob 11. dopoldne.)

Interpelacija

poslanca E. Gangla in tovarišev na Njega ekscelenco g. deželnega predsednika v zadevi novega plačilnika za delavstvo eraričnega rudnika v Idriji.

Ko je leta 1912, stopil v veljavo novi plačilnik za delavstvo eraričnega rudnika v Idriji, so delavci opravičeno pričakovali, da se z uveljaviteljem tega novega plačilnika vsem brez izjeme njih gmoćni položaj iz-

boljša. Nekaterim so se nade izpolnile, drugim so pa ostale neizpolnjene, da, celo prikrajšani so nekateri zaradi tega, ker niso službena leta vpoštevana.

V dokaz tej trditvi naj služijo nastopni podatki:

Pri eraričnem rudniku v Idriji je uslužbenih več delavcev, ki prejema dnevne plače po 2 K 60 v, torej po 1. plačilniku stopnja 1., med tem ko bi morali z ozirom na službena leta prejemati plačo po 1. plačilniku stopnja 4., to je dnevno po 3 K. Vsak prizadetih delavcev je prikrajšan dnevno za 40 vin. Ta prikrajšek občuti ob današnjih časih draginje vsakdo izmed njih, še bolj pa ga občutijo tisti delavci, ki so oženjeni, ki torej nimajo skrbeti samo za svojo osebo, ampak tudi za ženo, oziroma za otroke.

Po novem plačilniku bi morali priti ti rudarji v najvišji plačilni razred s 27. službenimi leti; ako pa ostane tako, kakor so uvrščeni sedaj, pridejo do svoje pravice šele s 36. službenimi leti. Iz tega je razvidno, da ni to prikrajšanje občutno samo za sedanjí čas, nego da bodo ti rudarji čutili slabe posledice vso službeno dobo.

Breme nepravilnega uvrščanja prizadetih rudarjev pa je toliko težje, ker so pri eraričnem rudniku v Idriji uslužbeni nekateri po letih življenja in službe mlajši rudarji, ki pa uživajo večje službene prejemke. Nekateri rudarji, ki imajo od 2 do 4 službena leta, prejemajo dnevno po 2 K 70 v, celo po 2 K 80 v, medtem ko dobivajo ti rudarji z 10 službenimi leti le po 2 K 60 v na dan. Dasi imajo več službenih let od njih, prejemajo vendar po 10, oziroma 20 v dnevno manj.

Kako različno in brez pravilnega sistema se je izvršilo uvrščanje delavstva v novi plačilnik, naj dokažejo še ti-le slućaji:

Delavec, star 30 let, ima 14 službenih let, dnevna plača 2 K 70 v; 30 let star, 14 služb. let, dnevna plača 2 K 80 v; 24 let star, ima 6 služb. let, dnevna plača 2 K 70 v; 19 let star, ima 3 službena leta, dnevna plača 2 K 70 v; 28 let star, ima 12 službenih let, dnevna plača 2 K 70 v; 20 let star, ima 1 službeno leto, dnevna plača 2 krone 70 v.

Kolikor govore informacije interpellantov, leži krivda tej veliki materialni škodi prizadetih rudarjev v nepravilnosti uvrstitve delavcev v novi plačilnik. To krivdo pa more popraviti c. kr. ministrstvo za javna dela na Dunaju, ki ima spričo navedenih dejstev nalogo in dolžnost, da izvede nemudoma pravilno uvrstitev vseh rudarjev v novi plačilnik, ozirajoč se pri tem samo na službeno dobo, kar edino odgovarja pravilnemu pojmovanju in namenu časovnega napredovanja.

Dasi bodi ob tej uvrstitvi meročajna le službena doba, vendar sta še dva vzroka poleg pravice, ki govorita za to. Prvič ne zahteva ta povsem utemeljeni poboljšek za rudniški erar neprenosne obremenitve, drugič pa bo z materialno pridobitvijo zbuženo v prizadetih rudarjih čuvstvo tiste zadovoljnosti, ki je glavna gonilna sila v zvestem in natančnem izpolnjevanju službenih dolžnosti.

Ker je vaši ekscelenci gotovo na tem ležeče, da se vrši nasproti vsem slojem in stanovom naše dežele absolutna in uzakonjena pravica, se vas usojamo z ozirom na zgoraj navedena dejstva vprašati:

Hoče li vaša ekscelenca nemudoma storiti na c. kr. ministrstvu za javna dela vse potrebne korake, da se navedeni nedostatki takoj odpravijo, da se delavstvo eraričnega rudnika v Idriji pravilno uvrsti po službenih letih v novi plačilnik in da se prizadetim rudarjem toliko naknadno doplača, kolikor so zaradi nepravilne uvrstitve doslej na službenih prejemkih prikrajšani?

Interpelacija

poslanca dr. Ravniharja in tovarišev do deželnega glavarja g. dr. Iv. Šusteršiča v zadevi učiteljskih plač.

V otvoritveni seji deželnega zbora dne 5. t. m. je naglašal njega ekscelenca deželni predsednik baron Schwarz, da se mu vidi nujno potrebno, da se še v tem zasedanju izvede regulacija učiteljskih plač. Dež. glavar mu je v svojem nagovoru na dež. zbor — pritrđil.

Danes je temu 14 dni, ne da bi bila dotična predloga prišla pred deželni zbor. Niti šolskega odseka še nimamo. Zadeva je nujna. Bada med učiteljstvom je tako velika, da ne pripuščata nobenega zavlačevanja.

V prvi seji tega zasedanja smo vložili nujni predlog, ki se nanaša na ureditev učiteljskih plač. Tudi ta predlog do danes ni še prišel v razpravo, dočim so se razpravljale stvari, ki niso nujne v tej meri.

Zategadelj se usojamo vprašati: Je-li gospod deželni glavar pripravljen ukreniti, da se predloži predloga o ureditvi učiteljskih plač ter da na dnevni red prihodnje seje?

Interpelacija

dr. Fran Novak in tov. na g. deželnega predsednika Njega ekscelenco barona Schwarza.

Deželni zakonik za vojvodino Kranjsko nosi na naslovnem listu na prvem mestu naslov: »Landesgesetzblatt für das Herzogtum Krain — Jahrgang ...« in šele na drugem mestu naslov v slovenskem jeziku: »Deželni zakonik za vojvodino Kranjsko ... Leto ...«

Z ozirom na ogromno večino prebivalstva slovenske narodnosti bi bilo čisto naravno, da je naslov deželnega zakonika na prvem mestu slovenski in šele na drugem mestu nemški.

• Kar najodločnejše ugovarjamo proti vsakemu zapostavljanju slovenskega jezika od strani c. kr. deželne vlade, usojamo si podpisani staviti na g. deželnega predsednika vprašanje, ali je pripravljen takoj naročiti podrejenim organom, da izhaja deželni zakonik za vojvodino Kranjsko z naslovom na prvem mestu v slovenskem jeziku in šele na drugem mestu v nemščini.

Interpelacija

dr. Fran Novak in tov. na g. dež. predsednika Njega ekscelenco barona Schwarza.

Že v prošlem zasedanju interpellirali so podpisani Njega ekscelenco g. dež. predsednika radi izdajanja uradnega lista v slovenskem jeziku.

Kranjski uradni list »Laibacher Zeitung« izhaja v nemškem jeziku, — tedaj v jeziku, kateremu se prišteva po narodnosti komaj 4% vsega prebivalstva. Za 96% prebivalstva slovenske narodnosti izhaja uradni list v nemščini.

To smatramo podpisani za preziranje slovenske narodnosti in občutno to preziranje tem huje, ker nam deželna vlada na naše zadevne interpellacije niti ne pojasni, kakšni vzroki ovirajo izdajanje uradnega lista v slovenskem jeziku.

Uradni list za Kranjsko, ki ima služiti slovenskemu prebivalstvu, se ima po mnenju podpisanih izdajati v slovenskem jeziku.

Na interpellacijo v prošlem zasedanju nismo prejeli nobene izjave od g. deželnega predsednika.

Vsled tega si usojamo ponovno pozvati g. deželnega predsednika, da nam nemudoma pojasni, zakaj se odlašuje z izdajanjem uradnega lista v slovenskem jeziku, oz. ali je pripravljen podrejenim organom takoj naročiti, da se uradni list za Kranjsko prične izdajati v slovenskem jeziku.

Interpelacija

poslanca Josipa Lavrenčiča in tovarišev na gospoda deželnega glavarja dr. Šusteršiča v zadevi popravne vodovoda v Senožečah.

Leta 1909 se je zgradil s pomočjo države, dežele in občine v Senožečah vodovod. Samo občina je žrtvovala zanj 25.000 K. Vodovod pa je bil tako pomankljivo zgrajen, da rezervoar, ki bi imel dajati 400 hl vode na dan, pušča, voda pa se odteka v rovišče in ne pride v nikako porabo. Vsa armatura je slaba in starega sistema. Delo je tako slabo izvršeno, da pokajo cevi, ker so bile slabo podstavljene v jarke ter s kamnitim materialom zasute.

Pri zgradbi vodovoda ni imela občina nobene besede. Pač pa tirja deželni odbor od nje še za poznejša dela račun s 3209 K 16 v z zaostali in naprej tekoćimi obrestmi 4 1/2%, dasi je bilo kakor že omenjeno, celo delo le nekako provizorično in površno izvršeno.

Občina v Senožečah je primorana neprenehoma popravljati vodovod in je dosedaj plačala na popravilih že čez 350 K. Županstvo v Senožečah pa je tudi že trikrat zaprosilo deželni odbor, da bi se nedostatek s pomočjo dežele, ki je vodovod gradila, popravil. Na drugo prošnjo mu je sicer deželni odbor odgovoril, da ima stavbni urad deželnega odbora v letu 1913. pregledati ta vodovod, a do danes se to še ni zgodilo.

Ljudstvo, ki trpi vsled nedostatkov pri vodovodu, pa ima še dvojno škodo, ker mora trpeti na eni strani pomanjkanje vode, na drugi strani pa še plačevati nepotrebne stroške za popravo.

Z ozirom na to dovoljujejo si podpisani vprašati gospoda deželnega glavarja:

1. Ali mu je znano, da je bil vodovod v Senožečah pomankljivo in površno zgrajen?

2. Ali hoče odrediti, da se poprava tega vodovoda nemudoma izvrši?

3. Kako opravičuje postopanje deželnega odbora, ki na trikratno prošnjo županstva v Senožečah v zadevi eminentno važne ljudske krajevne potrebe ni smatral za potrebno, da bi ustregel potrebi tamošnjega prebivalstva?

Interpelacija

poslanca Josipa Lavrenčiča in tovarišev v zadevi stavbe občinske hiše in gasilne shrambe v Senožečah, na g. deželnega glavarja dr. Šusteršiča.

Županstvo v Senožečah je že dne 6. junija 1913. predložilo deželnemu odboru načrt in stroškovnik zaradi stavbe občinske hiše in gasilne shrambe v Senožečah. Po kratkem času dne 25. junija 1913 dobilo je nato županstvo poziv, da naj predloži nov načrt, ker bi se dalo po mnenju deželnega odbora z drugačnim načrtom prostor boljše izrabiti. Na to je napravilo županstvo novo vlogo dne 5. julija 1913 v kateri navaja, da je bil načrt po strokovnjaku napravljen, ter prosi, da naj bi deželni odbor, če misli, da bi se dala stavba boljše izpeljati, blagovolil po stavbnem uradu napraviti načrt, kakršnega želi deželni odbor. Dne 14. septembra 1913 je bilo županstvo od stavbnega urada obveščeno, da pride izvedenec deželnega odbora 22. septembra 1913 pregledati stavbni prostor. 20. septembra pa je bil ta ogled preklcan. Od tedaj pa do danes županstvo nima nobenega obveščila in rešitve svoje prošnje. Zgradba občinske hiše in gasilne shrambe v Senožečah, pa je za občino veljanskega pomena ter zelo nujna in pereča zadeva.

Z ozirom na to vprašamo gospoda deželnega glavarja:

1. Ali hoče odrediti, da se prošnja občine v Senožečah nemudoma reši?

2. Ali hoče odrediti, da se rešitev nujnih ljudskih potreb v bodoče ne bo več zavlačevala kakor v danem slućaju?

Interpelacija

poslanca Josipa Lavrenčiča in tovarišev na gospoda dež. glavarja dr. Šusteršiča v zadevi preložitve ceste Knežak - Zagorje - Parje.

Cesta, ki gre iz Knežaka čez Zagorje na St. Peter, ima nešteto takih hudih klancev, da imajo vsled njih tamošnji prebivalci prav veliko gospodarskih neprilik in težav. Že dolgoletna opravičena zahteva vseh prizadetih je, da se ta cesta preloži in izpelje tako, da bode vztrezala gospodarskim potrebam teh krajev. Kolikor je interpellantom znano, se je nova cesta, oziroma preložitve stare ceste že trasirala, a do izvršitve to delo nikakor ne pride. Z ozirom na to vprašamo gospoda deželnega glavarja:

1. Ali mu je potreba preložitve omenjene ceste znana?

2. Ali hoče odrediti, da pride cesta tudi dejansko do gradnje in ne ostane samo pri trasiranju?

(Seja dne 20. februarja 1914 ob pol desetih dopoldne.)

Ob 9. uri 50 minut je deželni glavar dr. Šusteršič otvoril sejo in imenoval za zapisnikarje poslanca barona Borna in Mihelčiča.

Napredni poslanci so vložili te-le interpellacije:

Nujni predlog

poslanca inž. Šukljeta in tovarišev. — Zadevajoč: Podeljevanje omejenih stavbno-obrtnih koncesij.

Visoka zbornica skleni: Deželnemu odboru se naroča, da pri c. kr. deželni vladi kranjski izposluje izpremembo določil deželno-vladnega razglaš z dne 28. decembra 1894, dež. zak. št. 3 ex 1895, in sicer v tem zmislu, da se ustavi podeljevanje t. zv. omejenih stavbno-obrtnih koncesij po § 6, zakona z dne 26. decembra 1893., drž. zak. št. 193, za celo mesto Ljubljana, tedaj tudi za 5. in 6. okraj, kakor tudi za druga večja mesta, oziroma kraje.

Obenem se c. kr. deželna vlada pozivlja, da začasno sistrira podeljevanje takih stavbno-obrtnih koncesij splošno v celi kranjski deželi.

Interpelacija

poslanca inž. Šukljeta in tovarišev na gosp. deželnega glavarja dr. I. Šusteršiča v zadevi oddaje gradbenih del za vipavsko vojašnico.

Kakor se nam poroča od strani slovenske stavbne tvrdke, je občina Vipava razpisala gradbena dela za vipavsko vojašnico dne 31. januarja t. l. z omejitim rokom do 10. februarja t. l. — Ta dela so proračunena celot-

no na okroglo 1.400.000 K. Ne samo, da bi bil 10dnevni rok za vlaganje ofertov pri tako veliki stavbi mnogo prekratek, se baje od ofertov zahteva, naj tvrdka, ki prevzame stavbo, tudi sama izvede finansiranje iste. Občina pa plačal, oziroma amortiziraj stavbno glavnicu v 25letnih obrokih.

Tudi se pritožujejo interesovana podjetja, da jim občina ne da na razpolago potrebnih ofertnih podlag, načrti leže samo na ogled v občinski pisarni, kjer se naj prerišejo, oziroma kopirajo, kar pri tako obsežni stavbi v destih dneh ni izvedljivo.

Ker bi bilo tako postopanje od strani občine vipavske v vsakem pogledu popolnoma nedopustno, usojamo si vprašati gospoda deželnega glavarja:

a) Je - li res občina Vipava razpisala gradbena dela za vipavsko vojašnico z 10dnevnim ofertnim rokom?

b) Ako se je to res zgodilo, je - li gospodu deželnemu glavarju znano, kakí posebni skrivnostni motivi da so povzročili označeni način razpisa?

c) Kaj misli gospod deželni glavar ukreniti, da se omogoči pravilna konkurenca za razpisane gradbe?

d) Hoče - li gospod deželni glavar one osebe, ki bi bile povzročile tak nedopusten razpis, primerno podučiti o pravilnem postopanju, oziroma uradovanju v takem slućaju?

Deželni glavar dr. Šusteršič je nato odgovoril na interpellacijo posl. Mihelčiča in tovarišev radi posojil vinogradnikom.

O deželni posredovalnici.

Deželni glavar: Nadaljuje se sedaj debata o dr. Krekovem nujnem predlogu glede ustanovitve deželne posredovalnice. K besedi se je oglašil dr. Krek.

Posl. dr. Krek: V včerajšnji razpravi je stavil posl. dr. Novak dodatni predlog, naj dežela dovoli iz svojih sredstev 10.000 K za brezposelne delavce. Ta predlog ni v prav nobeni zvezi z mojim nujnim predlogom in zasleduje samo ta namen, da bi naj dežela prispevala za brezposelne v ljubljani polovico one vsote, ki jo je v ono svrhu dovolil ljubljanski občinski svet. Kako pa prihaja dežela k temu, da bi naj vzela polovico bremen na svoje rame, ki jih je prevzela mestna občina ljubljanska? — Ako bi bil dr. Novak imel res namen, izposlovati brezposelnim deželno podporo, bi moral potoni nujnega ali pa najbolje potom samostojnega predloga nasvetovati deželno podporo.

V preteklih kritičnih časih je bilo povsodi mnogo brezposelnih. V primeru z drugimi deželami, je bilo na Kranjskem razmeroma malo brezposelnih. Da pa je bilo pri nas tako malo brezposelnih, v tem oziru pa gre za zaslug deželnemu zboru in deželnemu odboru, ki sta pravočasno najela veliko deželno posojilo in vsled tega lahko dala v najkritičnejših časih izvrševati razna melioracijska dela. S tem je dobilo delo mnogo ljudi, ki bi sicer ostali v bedi, brez kruha in dela. Govornik je nato polemiziral z izvajanjem poslanca Ribnikarja in skušal iz podbijati Ribnikarjeve trditve. Zlasti je bil hud radi Ribnikarjevih besed, da je teorija brez vrednosti, ako je ne podkrepljuje praksa, s čemer je hotel reči, da je dobra sama mestna posredovalnica, ki že deluje, vse drugo pa je teorija in za to nič vredna. S tem je hotel z drugimi besedami reči, da je deželna posredovalnica nepotrebna, ker obstoji že mestna posredovalnica. To je prav tako, kakor ako bi rekel, da ni treba deželnega odbora zato, ker že obstoji ljubljanski magistrat.

Dr. Krek je nato imenoval izvajanja posl. Ribnikarjeva — bedasta, kar je izzvalo velik hrup med naprednimi poslanci. Dr. Tavčar: To je osebno žaljenje! — Dež. glavar: Poslanec dr. Tavčar, Vi nimate besede! — Dr. Tavčar: Žalitev je žalitev! — Dež. glavar: Mir! Posl. dr. Tavčarja kličem k redu! — Dr. Tavčar: Kdo je bedast? — Dež. glavar: Posl. dr. Tavčar, kličem vas drugič k redu ... Hrup v vsi zbornici, dež. glavar zvojni. Le polagoma nastane mir.)

Deželni glavar: Besedo ima dr. Novak.

Posl. dr. Novak: Dr. Krek je izrazil mnenje, da moj dodatni predlog ni umesten, ker s posredovalnico ni v neposredni zvezi, ter rekel, da bi moral podporo za brezposelne nasvetovati potom nujnega ali samostojnega predloga. Jaz pa pravim, ako je stvar dobra, kar priznava dr. Krek sam, potem je pač stvarno vseeno, ako se dobra stvar uveljavi pri tej ali oni priliki, potom nujnega, samostojnega, ali pa tudi dodatnega predloga. (Napredni poslanci ploskajo.) Svoja izvajanja je dr. Novak zaključil z besedami: Brezposelni so podpore potrebni. Ako pa kdo nastopa proti podpori tem revežem, pravim jaz, da to ni samo bedasto, marveč naravnost brezsrčno! (V-

harno ploskanje med naprednimi poslanci. Dr. Krek se nervozno ziblje na svojem sedežu.)

Dež. glavar: K besedi se je oglašil posl. Ribnikar.

Posl. Ribnikar: Z dr. Krekom je zelo težko polemizirati. Može pri vsaki priliki brez vsakega povoda prav po nepotrebnem razburja. Razburja se že samo zategadelj, ako se kdo ne strinja z njegovimi nazori in ako pove povsem stvarno svoje mnenje. Postavlja se na stališče, da je samo njegovo mnenje avtoritativno, vse drugo pa je nič vredno in slabo.

Dež. glavar: Prosim gosp. poslance, naj ne polemizira na ta način. Takšno polemiziranje je — popolnoma nedopustno in nedostojno! (Hrup in smeh med naprednimi poslanci.)

Posl. Ribnikar je nato stvarno in povsem mirno zavrnil zbadanja dr. Kreka in končal svoja izvajanja z besedami: Dr. Krek pravi, da je teorija vse, praksa pa za nič; jaz pa pravim, praksa in skušnja bosta pokazali, da je bilo moje stališče glede deželne posredovalnice pravilno, vaše stranke kot kmetске (Klerikalci kriče, zlasti vpije dr. Zajec. Dež. glavar: Posl. dr. Zajec, Vi nimate besede!) pa napačno! (Napredni poslanci ploskajo.)

Nato je govoril posl. kaplan Škulj. Može je svoj »deviški« govor bolj kričal, kakor pa govoril in končno staval dodatni predlog, naj deželne posredovalnice dajo delavstvu tudi — pravne nasvete. (Smeh med naprednimi poslanci in veleposestniki.)

Posl. grof Barbo pozdravlja sredstvo za odstranitev mizerije glede poslovanja na deželi, prepričan pa je, da predlagani korak ne bo imel zaželenega uspeha. Glasovali bodo za predlog. Govoril je nato še prav kratko poslanec dr. Krek. Poročevalec odgovarja še kratko posl. Novaku. Predlog poslanca Ribnikarja je bil odklonjen. Predlog poslanca dr. Novaka označi deželni glavar kot samostojen in ga odkaže finančnemu odseku. Predlog poslanca Gangle smatra kot samostojen predlog in ga odkaže upravnemu odseku. Predlog upravnega odseka z dodatnim predlogom posl. Škulja je bil sprejet.

Razprava o raznih predlogih.

Posl. Mihelčič poroča o samostalnem predlogu radi gradbe deželne ceste Otavec - Rodine - Planina.

Deželnemu odboru se naroča, da izgotovi vse predpriprave za gradbo deželne ceste Otavec - Rodine - Planina. — Sprejeto.

Isti poslanec poroča o prošnji občine Prem glede izpeljave nove ceste.

Prošnja županstva občine Prem se odstopa deželnemu odboru, kateremu se naroča, da vse potrebno ukrene, da se Premska cesta čim prej zgradi.

Posl. Drobnič se veseli, da se zgodi nekaj tudi za njegov volilni okraj. — Posl. dr. Pegan se zavzema tudi za to cesto ter pove, da je sam hodil po tej cesti. (Sprejeto.)

Posl. Hladnik je poročal o samostalnem predlogu radi osuševanja travnikov v Krakovem pri Kostanjevici. Njegov predlog se glasi: 1. deželnemu odboru se naroča, da izdela pravilen načrt za osuševanje travnika; 2. do dovoli primerno podporo za ta namen.

Predlog je bil soglasno sprejet. Isti referent je poročal v imenu upravnega odseka o prošnji županstva občine Prem za podporo radi sedanega pomanjkanja krme ter predlaga:

1. prošnja županstva občine Prem naj se odstopi visoki c. kr. deželni vladi, da izposluje tem izdatnejšo pomoč iz naslova beda, ne samo občini Prem, ampak tudi drugim občanom, ker vlada pomanjkanje krme;

2. deželnemu odboru se naroča, razmotriti, kako bi bilo mogoče zaščititi nesmiselno izvažanje sena iz Pivke izven dežele, ter krmo domačih živali v korist obrniti (n. pr. s snovanjem zadrug);

3. ker je v tej pokrajini jako razvita sadjarja, kmetovalci pa ne dobe iz sadjarje istih dohodkov, kakor bi jih lahko sicer, če bi bila kupčija s sadjem urejena, se pozivlja deželni odbor, da preudari, ako bi se osnovala za Vremsko dolino sadjarjske zadruge, ki bi bile pa tudi za druge sadne pokrajine zelo umestne. Dež. glavar: Otvorjam debato. Besedo ima poslanec Ribnikar.

Posl. Ribnikar: Oglašil sem se k besedi, da izpregovorim o nesmiselnem izvažanju sena izven naše dežele.

Država in dežela dajeta podpore za izboljšanje travnikov, da se s tem dvigne produkcija sena. In to je umljivo, ker se krme razmeroma premalo pridelava. Če primanjkuje krme, pada tudi cena živine, kar povzroča

veliko škodo kmetom in živinorejcem. Ako naj živinoreja uspeva, se mora skrbeti za to, da ne primanjkuje krme. Zato treba, da skrbijo vsi v to poklicani faktorji: država, dežela in razne gospodarske zadruge. Med temi gospodarskimi združenji mislim predvsem »Gospodarsko zvezo«. (Hrup med klerikalci. Dr. Pegan in dr. Lampe: Saj to smo vedeli!) — Toda »Gospodarska zveza« ne vrši svoje naloge. Mesto da bi delovala za kmeta in njegove koristi, »Gospodarska zveza« kupuje seno in ga izvažala in prodajala izven dežele. (Klerikalci ugovarjajo.) To bom takoj dokazal.

Dne 18. februarja je prišel v Ljubljano trgovec s senom Neumann iz Gradca, kateremu je »Gospodarska zveza« ponudila 15 vagonov sena, postavljenega na kolodvor v Postojno.

(Klerikalci molče v veliki zadregi, samo dr. Pegan kliče: No, no!)

Lansko leto je ista zveza odposlala izven dežele nad 200 vagonov sena na Češko, dasi je v deželi sami silno primanjkovalo sena. (Klerikalci ugovarjajo.) »Gospodarska zveza« pa tudi dobavlja seno vojaštvu v Ljubljani in tudi v Pulju, torej v zadnjem slučaju tudi izven dežele. (Dr. Lampe: Torej domači zavod bi ne smel nič zaslužiti, vi govorite za privatne špekulante!) Dr. Lampe, le tiho bodite, vse vam dokazem!

Dež. glavar: Opominjam govornika, naj govori k stvari, ne pa o predmetih, ki s predlogom niso v nobeni zvezi.

(Posl. dr. Novak in Reisner: Saj vendar govori k stvari, kaj pa potem spada k stvari?)

Dež. glavar: Tako se ne polemizira, ampak ubogati me je treba, ako govorim. (Napredni poslanci se ironično smejejo.)

Posl. Ribnikar: »Gospodarska zveza« pa ne kupuje sena naravnost od kmeta, ampak od kupcev. V tem oziru lahko navedem imena: Kveder in Grošelj. Tem prekupcem plačuje seno dražje, kakor pa kmetom. Prekupcem je plačevala seno po 7 K 30 vin., dočim je kmetom plačevala samo po 5 K 60 vin do 5 K 80 vin. (Klerikalci kriče in ugovarjajo, zlasti sta nervozna dr. Pegan in dr. Lampe.)

Koncem svojega govora je posl. Ribnikar staval predlog, naj se vpliva na »Gospodarsko zvezo«, da bo kupovala seno samo od kmetov - producentov in da ne bo domačega sena izvažala iz dežele.

Dež. glavar: Ta predlog ne spada k stvari, odkažem ga upravnemu odseku. (Veselos med naprednjaki.) Sedaj ima besedo posl. dr. Pegan.

Dr. Pegan je govoril o sadjarji, o pomanjkanju krme in o vsem mogočem. (Posl. Ribnikar: O »Gospodarski zvezi« govorite, ali se bojite?) Dr. Pegan: Bom tudi govoril. Nato je govoril o boleznih živine na splošnih in rekel, da so te bolezni krivi — liberalci, ker so se zavzemali za odprtje mej. (Viharne veselost na napredni strani. Klic: Pegan je sedaj iznašel Kolumbovo jajce!) Končno je Pegan jel govoriti o »Gospodarski zvezi« in očital poslancu Ribnikarju, da je ta zavod denunciral, ker je povedal, da je »Gospodarska zveza« kupovala seno tudi od nečlanov.

Na te besede je nastal velik hrup, napredni poslanci so glasno protestirali proti taki insinaciji; deželni glavar je zvonil, in med splošnim hropom in truščem je Pegan zaključil svoj govor.

Škandal v zbornici. — Dermastija izziva. — Čuvaj parlamentarne dostojnosti!

Dež. glavar: Besedo ima posl. Dermastija.

K. Dermastija: Dovolite, da tudi jaz spregovorim k stvari nekaj besed. Pečati se hočem z izvajanja tovariša Ribnikarja, ki se je spravil na »Gospodarsko zvezo«, z namenom, da bi jo uničil. Polemizirati hočem s posl. Ribnikarjem, katerega ne morem imenovati drugače, kakor navadnega denuncijanta... (Napredni poslanci skočijo po konci in glasno protestirajo proti taki nečuvni žalitvi. Ribnikar udari ob pult in kliče: »Žaliti se ne dam od nikogar, najmanj pa od Dermastije«. Na to hiti k dež. glavarju in zahteva zadostjenje. Dež. glavar zvonil neprestano. Med naprednimi poslanci in klerikalci se vname hud prepir. Klerikalci psujejo, kar se da, naprednjaki krepko odgovarjajo. Dr. Šusteršič še vedno zvonil in daje z roko znamenje stenografu Pfeiferju naj pride k njemu. Pfeifer hiti k predsedniškemu stolu. Dež. glavar zapusti svoje mesto, ne da bi seje prekinil, in se pomča med klerikalce, hoteti jih pomiriti. Na to se odpravi s stenografom iz zbornice. Med tem je trajal prepir v zbornici dalje. Nekateri klerikalci rinejo proti naprednim klopm in izvažajo. Na čelu sta jim Pegan in Za-

jec, dočim sedi Dermastija kot skesan grešnik resignirano na svojem prostoru. Iz splošnega trušča je slišati, kako eden izmed klerikalcev očita dr. Ravniharju, da laže. Dr. Ravnihar se mirno dvigne, stopi h klerikalcem in jim zakliče: »Dokazite mi, da sem se kdaj zlagal!« Klerikalci molče.

Dr. Novak: »Tudi tat ti bodo rekli, saj jih poznamo.« — Ribnikar: »Taki ljudje poštenega in dostojnega človeka sploh ne morejo razžaliti!« Hrup in trušč.

Ob pol 1. se je vrnil dež. glavar in zopet otvoril sejo.

Rekel je, da si je dal predložiti stenogram in iz njega razvidel, da je posl. Dermastija imenoval posl. Ribnikarja »navadnega denuncijanta«. Ker je on kot glavar pozvan skrbeti za parlamentarno dostojnost, za to mu daje ukor, takisto pa kliče k redu tudi poslance dr. Ravniharja, dr. Novaka in Ribnikarja, ki so se tudi pregrešili proti parlamentarni dostojnosti. To, pot še neče nastopiti proti rušiteljem parlamentarnega reda z vso strogostjo, v prihodnje pa bo čuval parlamentarni red in mir z vso neizprosno strogostjo.

(Posl. dr. Tavčar: Dermastija je dobil za osebno žalitev ukor, naprednjake pa izključuje radi najnedolžnejših stvari! Dež. glavar: Posl. dr. Tavčar nima besede!)

Na to je dal glavar besedo posl. Dermastiji, da nadaljuje svoja izvajanja.

Le-ta je izjavil, da se odpoveduje besedi, ker bo reagiral na Ribnikarjeva izvajanja takrat, ko pride v razpravo Ribnikarjev predlog glede »Gospodarske zveze«.

Končno se je oglašil za besedo še — Drobnič, ki je imel pred sabo debele bukve — stenografski zapisnik. Tako-le je začel svoje modrovanje: »Pustite kmeta na miru, vi, ki sedite na moji levi, zastopajte mesta in trge, ki so vam izvolili. Še enkrat vam pravim, pustite na miru kmeta, (Posl. Ravnihar: Saj nas sami kmetje kličejo na pomoč!) pustite »na gmah« kmeta, ki neče o vas nič vedeti, in dajte, da ga zastopamo mi, ki smo za to poklicani!« Ta govoranca je vzbudila viharne veselost med naprednimi poslanci. Drobnič je zaključil svoj »govor« s citati iz govorov naprednih poslancev. Citate je čital z veliko spretnostjo iz debelih bukev, k vsakemu izreku pa so mu hrupno ploskali Lampe, Zajec in Pegan.

Končno je zaprl debele bukve, jih potisnil v stran ter se zmagovalno vsemel.

S tem je bila debata končana in zbornica je sprejela odsekov predlog.

Volilna reforma.

Dež. glavar: Sedaj pride v razpravo poročilo odseka za preosnovo deželnozborskega volilnega reda. Poročevalec je posl. dr. Pegan.

Posl. dr. Pegan: V imenu odseka za volilno reformo predlagam:

Odsek, ki je dobil od visoke zbornice nalog, naj tekom osmih dni poda poročilo o preosnovi deželnega reda in deželnozborskega volilnega reda, se je o predmetu posvetoval v treh sejah. V seji dne 18. februarja je poročevalec dr. Pegan predložil odsekovo operat, o katerem so se vsi odsekovi člani izjavili, da je pripravna podlaga za nadaljna pogajanja, pri katerih bo vsaka stranka poizkusila spraviti do veljave svoja načela in zahteve.

Ker pa zaradi obsežnosti operata in važnosti stvarine ni bilo mogoče že v tej seji doseči zedinjenja strank o tem načrtu, se predlaga:

1. Visoka zbornica vzemi to poročilo na znanje!

2. Visoka zbornica podaljšaj odsekovo rok za končno poročilo.

Dež. glavar: K besedi se je oglašil posl. Jarc.

Posl. Jarc: Predlagam, da se da odseku rok do prihodnjega torka. (Napredni poslanci kličejo: Do pustnega torka! Posl. dr. Triller: Ali bomo na pustno nedeljo delali volilno reformo? Komedija!)

Zbornica je gori navedeni predlog sprejela brez debate.

Poročilo verifikacijskega odseka se je odložilo do prihodnje seje.

Nato je prišel v razpravo nujni predlog posl. dr. Kreka v varstvo čebelarstva.

Zbornica je priznala predlogu nujnost, nakar se je predlog izročil kmetijskemu odseku.

Deželni glavar je končno odgovoril na interpelacijo poslanca Mazzelleta in tovarišev radi onesnaženja Save od Zagorja do Krškega, rekot, da je deželni odbor vse storil, kar je mogel, da se odpravi to zlo.

Seja je bila končana ob pol 2. popoldne.

Prihodnja seja bo na pustni torek dopoldne.

Dnevne vesti.

+ Zvišanje deželnih doklad. Klerikalci so začeli pripravljati kmečke volilce na neprijetno presečenje. V zadnjem »Domoljubu« napovedujejo, da bodo zvišali deželne doklade. To je sad slabega gospodarstva in brezvestnega razsipanja deželnega denarja. Ko so klerikalci prevzeli deželno gospodarstvo, je bilo to v vzornem redu. V tako lepem redu, kakor morda v nobeni kronovini, kajti prejšnja večina je vedno skrbela, da ni več izdajala, kakor je imela denarja, da je dobro, pametno in vestno gospodarila in vsak vinar koristno porabila. Klerikalci pa so, prišedši na krmilo, delali tako, kakor dela lahkomišeln človek, ki je zadel v loteriji. Začeli so razmetavati denar brezmišeln, razmetavali so ga za najbolj nepotrebne stvari in so v kratkih letih deželno gospodarstvo tako temeljito zavozili, da že zdaj sami naznanjajo, da bo treba doklade zvišati.

+ To so prihranki! Klerikalci se hvalijo v »Domoljubu«, da so kot deželni gospodarji tudi nekaj prihranili in sicer pravijo, da so pri raznih mestnih društvi prihranili 37000 kron, pri gledališču pa da je danes 57.000 K manj stroškov, kakor pod liberalno komando. To so res prihranki, na katere so klerikalci lahko ponosni. »Mestna društva«, katerim so klerikalci odjedli podpore, so seveda narodna in kulturna društva in oškodovati narodno in kulturno stvar je gotovo velika zasluga v oči klerikalcev. Mesta plačajo več kakor polovico vseh deželnih doklad, a za mestna društva nima dežela denarja, pač pa ga ima toliko, da ga proč meče za klerikalna društva, katerih delovanje je tako, da ni vredno o njem govoriti. In pri gledališču prihranijo klerikalci 57.000 kron. To je bilo lahko prihraniti, kajti faktično so klerikalci slovensko gledališče ubili, ker redkih gostovani hrvaške opere in ostankov slov. drame pač ni smatrati za nadomestilo rednih slovenskih gledaliških predstav. A teh 57.000 K, ki so jih klerikalci prihranili pri gledališču, še vedno ne zadostuje za pokritje tiste, kar požoro klerikalci deželnega denarja na dietah in avtomobilih.

+ Se en zavlačevalni predlog klerikalcev. Na vse zadnje so v sredo zvečer klerikalci vendarle uvideli, da ni varno že danes vreči iz deželnega zbora posl. Mazzelleta in Lavrenčiča. Preložili so to svojo nakano na drugi teden. Zato so pa v odseku za volilno reformo vložili formalni predlog, katerega končni efekt nima drugega pomena, kot odložiti obglavljenje naprednih poslancev. Napredni poslanci in veleposestniki so zavlačevalni predlog klerikalcev iz umevnih razlogov podpirali. — Komedijski klerikalcev za volilno reformo je od dne do dne večji.

+ Izročitev sodišča poslanca Turka. Po včerajšnji plenarni seji deželnega zbora je zboroval imunitetni odsek. Sklenil je v glasovni klerikalnih odsekovih članov ugoditi zahtevi ljubljanskega sodišča in mu izročiti poslanca Josipa Turka, ki ga sodišče preganja radi prestopka zoper zakon v varstvo volilne svobode. Kot kuriozum navajamo, da je klerikalni deželni odbornik in jurist dr. Vladislav Pegan med drugim utemeljeval ta sklep tudi s temi besedami: »Uvaževati pa je nam tudi treba, ako bi morda justični minister ne zahteval razpusta deželnega zbora, ako bi Turka ne izročili sodišču!« Komentarija menda ni treba!

+ Štetu so stanovanja na Gradu prepreni, za to se je tudi glede cen stanovanj na ljubljanskem Gradu pritožil proti mestnemu proračunu na deželni odbor. V svoji pritožbi zlasti poudarja, da je posebno precenjeni stanovanje, ki ga ima v najemu župnik Berce, prepreni pa je osobito z ozirom in v primeri z drugimi stanovanji na Gradu. Da bo javnost razvidela in se prepričala, kako ljubi katoliški veljak in vzornik Štefe hčerko božjo - resnico, povemo to-le: Bercetovo stanovanje ima 2 okni in za to stanovanje v napol porušenem Gradu, plačuje župnik toliko, kakor njegov prednik v stanovanju, namreč 15 kron mesečno. Druge stranke, ki imajo stanovanje s 7 ali 5 okni, pa plačujejo okrog 26 kron mesečno. Toliko v pojasnilo, da se bo vedelo, koliko je ura bila, kadar govori Štefe!

+ Pravoslavna cerkev v Ljubljani. »Novoje Vremja« je sprožila misel, naj se zgradi v Ljubljani pravoslavna cerkev. To se najbrž ne bo zgodilo, ker je v Ljubljani premalo pravoslavnih ljudi. Značilno pa je, da je še samo ta misel hudo spekla klerikalce. Menda se zavedajo, da počenjajo v katoliških cerkvah take, da so že pregnali vse polno ljudi. Pa tudi to nam klerikalci lahko ver-

jamejo: če bodo pravoslavni kdaj zidali svojo cerkev, jo bodo na svoje stroške in ne bodo delali tako, kakor klerikalci, ki za vsako svojo cerkevno napravo beračijo z vso nesramnostjo pri liberalcih. Leto in dan zabavljajo na liberalce, beračijo pa vendar pri njih za vsako stvar.

+ Kranjsko perilo na Dunaju. Za obravnavo o tožbi Kamile Theimerjeve proti »Gorenjcu« je delegirano dunajsko porotno sodišče; kakor čujemo, je tudi »Slovenec« prošil, naj se za tožbo proti njemu delegira dunajsko porotno sodišče.

+ Ljubljanska električna cestna železnica je že dobila od železniškega ministrstva dovoljenje izvršiti tehniške priprave za zgradbo nove proge v Sp. Šiško in na Glince.

+ Poroka. Gospa Zofka Kvedrova, pisateljica in urednica »Frauenzeitung« pri »Agramer Tagblattu« v Zagrebu, se je v Karlovcu poročila z glavnim urednikom »Sloboodne Riječi« g. J. Demetrovičem. Cestitamo!

+ Vstopnice za Sokolovo maskarado »Ples v maskah« dobe se tudi v trafiki gđ. Jerice Dolenčeve v Prešernovi ulici.

+ Defravdacije pri bankah. Pod tem naslovom smo zabeležili, da je bil v Gorici aretiran uradnik klerikalne centralne posojilnice Leopold Kodrič, o katerem se je v Gorici govorilo, da je defravdiral 60.000 K. V tej stvari nas prosi centralna posojilnica v Gorici naj objavimo naslednje pojasnilo: »Uradnik Leopold Kodrič je bil le podrejen knjigovodja »Centralne posojilnice« in ni imel niti z blagajno, niti z drugimi denarnimi posli opravka, zato pa tudi ni mogel defravdirati vsote 60.000 K. Natančno preiskava blagajne, depozitov in menic je pokazala, da ni »Centralna posojilnica« na to stran odškodovanja niti za vinar. Kodrič je poneveril le denar, kateri so mu nekatere stranke zaupale z naročilom, naj ga odraja posojilnici; je falzificiral dve vložni knjižici in neopravičeno sprejel nekaj najemnine, katere ni izročil na pristojnem mestu. A vsa ta škoda ne dosega, kolikor do sedaj znano, znesek 3000 K.« — Če je to pojasnilo resnično, pokaže pač sodna obravnava proti Kodriču.

Poročil se je g. Zvonko Česnik, c. kr. finančne straže preglednik v Mengšu, z gđ. Josipino Malič iz Senožeč.

Iz Škofje Loke. Regnum meum non est... ali: Moje kraljestvo ni od tega sveta, tako je rekel Kristus svojim učencem, katerih nasledniki naj bi bili tudi današnji dušni pastirji rimsko-katoliške cerkve. Toda kakor se ne drži in se ni držal Rim tega nauka, in nabira ogromne zaklade, pri katerem nabiranju posvečuje namen sredstva, tako se tudi ni že od nekdaj držala tega nauka vsa ostala višja in tudi nižja duhovščina. In med tisto nižjo duhovščino spada tudi naš župnik Gust. Šinkovec, dasi je župnik v Škofji Loki, kjer je velik samostan in je bila Škofja Loka že staro in bogato pribežališče naše duhovščine. Znano je, da Šinkovec rad dobro živi in da je gourmand, kar kaže že njegov obraz in obširni obseg telesa, ki je, kakor je rekel poslanec Walcher v celovškem deželnem zboru, značilen za slovenske klerikalne politike. Toda tega bi radodarni Škofjeloci svojemu župniku gotovo ne zamerili in ne šeli v zlo, ko bi živel g. župnik tudi magari potratno, — saj so župljani bogati — ko bi se mož držal pri tem vsaj besed Kristusa, ki pravi, da naj živi duhoven od altolja in za altar. Toda temu ni tako. Šinkovec se je vrغل že pred več leti na politično polje in sicer tako, da ne pristojata tak nastop več duhovnu, ki hoče vsaj nekoliko obdržati v svetlobi svoj duhovniški nimbus. Klerikalni politikastrji pa potrebujejo denar in zopet denar, ker le s tem se vzdržijo še po konci in z to, ker svojega prepričanja pametnim ljudem ne morejo zastopati vsiliti. Tako so primorani klerikalni vodilni politiki v glavnih taborih, kakor tudi v manjših krajih, da pridobe kolikor mogoče več denarja. In naravno je, da porabi v tem slučaju, če je vodilni politik duhoven, pri svojem političnem delovanju tudi svojo zvišeno službo in gleda, kje bo dobil več denarja za politikujočo cerkev. In to mora delati, kot vodilni klerikalni politik in prvobojevnik rimskega klerikalizma v Škofji Loki, tudi župnik g. Šinkovec. To trditev podpremo lahko z več slučajji, izmed katerih pa bomo navedli za danes samo dva. Neka M. P. starejša služkinja odlične in bogate hiše nam piše: »Zbolela sem »nevno. Brez poziva me pride obiskat župnik Šinkovec iz Škofje Loke. Njegovo tolažilo ob bolniški postelji je bilo približno dobesedno sledeče: Vi imate denar. Napravite testament, pa bo komedija v kraju. Spisal

ga bom pa jaz. Jaz sem mu odgovorila, da še ne maram delati testamenta, sicer pa sem itak sklenila, posebno ker nimam sorodnikov, da naj ostane preostanek mojega zaslužka pri gospodaru. G. Sinkovec se je nato obrnil in je odšel in to je bilo celo njegovo bolniško tolažilo. Če so mu zapisali v nebesih to za dobro, tega ne vem. — Drugi slučaj. Župnik Sinkovec je prišel k meni. Ležal sem bolan v postelji in sem slučajno spal. Stresel me je za ramo in mi zaklical, ko sem se zbudil: Ali me poznate, jaz sem vaš župnik? Ko sem mu pritrdil se je župnik vsedel in mi je rekel: Vi imate denar, dajte za cerkev 50 gld. in jih izročite kar meni na roke. Jaz sem odgovoril župniku, da imam veliko družino in da bom dal za cerkev, če bo kaj preostalo. Na to moje besede je župnik vstal in odšel. Ostal sem silno nejevoljen, ker vem, da župnik revnih in zapuščenih ljudi, ki so morda še bolj potrebni podpore kot tolažbe, ne obiskuje tako pridno.

Nov odvetnik. V Novem mestu je otvoril odvetniško pisarno g. dr. Ignac Malnerič.

Odlikovanje. Dne 15. t. m. je bil v Logatcu okrajni orožniški stražmojster g. Anton Strumbl slovesno dekoriran s srebrnim križcem s krpno, kateri mu je bil podeljen v priznanje njegovega 25letnega zaslužnega službovanja.

Glas krivično preganjanega. Iz Radeč. Ker še do danes ne vem, zakaj sem bil tako na kratko, kakor kak hudodelec odslovljen iz službe kot dacar, pozivljam veleslavni deželni odbor, da mi odgovori na to vprašanje, kajti nihče ne more verjeti, da nisem ničesar zakrivil v službi, a bil vendar odpuščen. To mi je na škodo, ki je ne maram trpeti. G. Anton Levičnik, tukajšnji cerkovnik, s katerim edino sem jaz govoril v gostilni g. Marije Oblak v Radečah, dne 8. novembra 1913, ni slišal iz mojih ust besede »farji« in da so nebesa za stare babe in otroke, kar naj bi bilo obtežljivo za mene. Tega tudi g. Josefa Simončič iz Hoteč, katera naj bi bila vsa to stvar v javnost postavila, ni slišala od mene, kakor tudi ne Marija Oblak, gostilničarka sama. Torej odkod izvira ta hudobija? V pričetku hude zime službo odvezeti in ukazati za 48. urah stanovanje zapustiti — za tako postopanje bi se mi moralo pa že kaj dokazati. Dokler ne izvem imena onega podlega človečeta, ki je »Domoljubu« poročal one lažnjive in izmišljene besede, ga imenujem podlega lažnika in hudobneža, kadar pa izvem njegovo ime, pa obračunim z njim. Družino, ki šteje 8 duš, ki se tudi po božji volji tukaj na zemlji in imajo pravico do življenja, se ne pusti pošteno kruha služiti poštememu človeku. To naj bi bilo krščenstvo? Takega krščenstva in deželnega odbora, ki poštemim ljudem tako imenitno pravice deli, reši nas, o gospod! Ko sem imel nekoliko poprej revizijo po g. pregledniku, se je izkazalo, da je bilo vse v redu, kar je tudi g. preglednik sam javno povedal. Tudi dne 24. novembra 1913., ko je prevzel od mene vse posle, je bilo vse v redu, še takrat je izjavil, da je bil z mojim poslovanjem popolnoma zadovoljen. Najbolj infamno in hudobno je bila trditev »Domoljubovega« dopisnika, da me je shod mečke zveze tako vzneemil. Za ta shod sem jaz še naročil, da bi se me obvestilo, kdaj bo, a vkljub temu sem izvedel zanj šele teden dni kasneje. Značilno je tudi to, da je videlo to podlo dopisništvo moje v meni liberalno srce, katerega še nikoli ni nobeden videl, vkljub temu, da se je po Radečljivi, ko sem še tam služil, nekaj ljudi jako zelo zanimalo in spraševalo, kako politično srce imam, ni posrečilo zvedeti, ker sem bil vselej miren in nepristranski. Zanimivo je tudi to; ker nosim včasih rdečo ovratnico, se je reklo, da sem socialni demokrat. (Torej, kadar je kak večji praznik, se gredu duhovniki tudi socialne demokrate, ker imajo rdeče plašče.) Smelo trdim, da sem gotovo toliko pošten kot naš g. deželni glavar sam, le on pa me dne 25. novembra 1913 še pred se ni pustil, da bi mu pojasnil in se opravičil, da naj grem k ravnatelju. Ta se je zopet čudil, kako to, da sem k njemu prišel; ko mi on v tem oziru vendar nič ne more pomagati in je rekel, da je vse le v rokah deželnega glavarja. Ko sem mu povedal, da me je g. glavar k njemu poslal in verjel in se je prepričal, ter izvedel da je res tako. Končno mi je rekel neki gospod, ki se je nahajal takrat v ravnateljevi pisarni, da naj poprosim tukajšnjega g. župnika in g. Ravnarja, kar bosta onadva poročala in pisala o meni in na tisto se bo oziral dežel. odbor. Pripomnim, da z g. župnikom do takrat še nisem nikoli govoril, g. Ravnarja ne poznal, še

manj pa govoril z njim; le ta dva naj bi kaj vedela in poročala o meni? Ko sem to storil, mi je kasneje enkrat rekel g. Ravnar, da so g. župnik rekli, da bosta že ta mene prosila, če tisti popravek v »Domoljubu« prekličem. Jaz bi bil to že storil, ko bi kaj ne odgovarjalo resnici. In tako je ostalo. Od tedaj pa sem še vedno brez službe; moj zaslužek je le kaka mala provizija. Naj zadostuje to za danes, prihodnjič kaj več. Vsem tistim, ki nas imajo klerikalci za liberalce, kličem: v boj za pravico! — V klerikalni peči pečeni liberalci — Jos. Šimenec.

Kinematograf »Ideal«. Spored za petek 20., soboto 21., nedeljo 22., ponedeljek 23. 1. Hči čuvaja svetlinika. Velikanska nordijska senzacijska drama iz pomorskega življenja v 6 delanjih. — Učinkovit film, ki gledalce od začetka do konca drži v napetosti. — Čudovita vpriporitev razleta ladje. 2. Pomožni natak. Prekrasna veseloigra v 2 dejanjih po znani gledališki glumi Pierre Weberja. Za 10 vin. povišane cene. Predvajanje 2 uri. Predstava vsak dan ob 3., 5., 7. in 9. uri.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 8. februarja do 14. februarja. Novorojencev 24, mrtvorojencev 2. Umrlo je 20 oseb, med temi 8 domačinov in 12 tujcev. Umrli so za jetiko 4 (3 tujci), vsled mrtvouda 2 in ostali vsled navadnih bolezni. Oboleli so za noricami 2, za ošpicami 9, za legarjem 2 in za vrtico 1. Med obolelim 3 tujci.

Izgubila se je v soboto žepna ura z verižico vred na poti od Sv. Jakoba mostu do Opekarske ceste. Pošten najditelj se prosi, da jo blagohotno izroči upravništvu »Slovenskega Naroda«.

Narodna obramba.

Pred tremi leti zavarovala se je na življenje gospa M. Jonkova, soproga veleposelnika v Bocu, med drugim družbi v Cirila in Metoda v korist za vsoto 500 K. Ta častita rodoljubka je preteklo leto umrla. »Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje, glavni zastop v Trstu« izplačala je družbi po obitku nekaterih stroškov vsoto 492 K 12 v. Za to njeno točno izplačilo popolno priznanje. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Anton Hren, nadučitelj na Muti 13 K 88 v, nabranih pri njem na kolinah 351 kg težke svinje in sicer so darovali gostje 12 K, veselil godec pa je priigral 1 K 88 v. Na gostiji g. Alojziji Trstenjaka in gđ. Antonije Brunčičeve na Krapji je nabral g. učitelj Zacherl iz Ljutomer 2 K 50 vin., vsoto je vpsal g. Srečo Vrščič. G. F. Ferlinc, učitelj in župan v Šmarju pri Jelšah, je daroval C. M. družbi 5 K, ker ni našel nabiralnika v neki gostilni v Rušah. Gđ. Cilka Konšekova na Trojanah je poslala 4 krone, katere so darovali v Konšekovi gostilni trije bratje »Sokol« Šiška, Novo mesto, Vransko. G. dr. M. Schirmmaul, zdravnik v Rajhenburgu je poslal med drugim 10 K, katere je podaril g. Josip Žener, mesto venca na krsto pok. Fr. Kacjanu v Rajhenburgu. Nabiralnik v gostilni gospe Josipine Kosarjeve je dobil diplomo. Na fantovskem večeru g. zdravnika dr. Božidara Küssla v Trebnjem se je nabralo 13 K, vsoto je vpsala gđ. Mar. Pavlinova. Za odkup od novoletnih voščil je darovala g. Julija Šutejeva 10 K, katere je družbi nakazala blaginčarka ž. podružnice v Ribnici g. Vida Picekova. G. Lovro Klopčavar, davčni nadstražnik, je izročil C. M. podružnici v Cerknem na Goriškem ob priliki svoje poroke 10 K. G. Edmund Kastelic, trgovec in posestnik v Kandiji poleg Novega mesta, je podaril o svoji poroki z gđ. Ano Kilarjevo dne 18. svečana t. l. 20 K.

Kdaj bode v Ljubljani ples v korist družbe sv. Cirila in Metoda? Letošnji predpust je v kraju, zapustil pa je dobre spomine v blaginji družbe sv. C. in M., ki se je okrepila na raznih plesiščih. Mnogo se je povpraševalo, kdaj se priredi velik ples v Ljubljani v korist družbeni blaginji. Ker še ni vseh dni konec, se to prav lahko zgodi in po naši sodbi bi bil prav primeren dan v nedeljo 3. maja. Ljubljanske C. M. podružnice naj se dogovore za skupno delovanje na tej veselici. Prepričani smo, da s to prireditvijo ustrezajo slovenskemu občinstvu in družbi sv. Cirila in Metoda.

Društvena naznanila.

Zveza dramatičnih društev ima izredni občni zbor dne 7. marca. Na dnevnem redu je izprememba pravil. Lokal in ura se naznanita pravčasno.

Strel na realisti se je te dni vsled megle kaj slabo slišal. Posledica temu se sedaj kaj bridko občuti. Vse ljubljanske ure gredo križem. Nastalo je sedaj južno vreme in nikakega povoda ni, da bi naši mežnarji malo pazili na strel in si svoje ure naravnali. Osobito si naj pa obiskovalci Plesa v maskah svoje ure pravilno napravijo, da ne zamude prvega valčka, ki bode točno ob 8. uri.

Odbor društva za zgradbo in vzdrževanje Sokolskega doma tel. društvu Sokol II. v Ljubljani naznaja svojim članom in članom društva Sokol II. v Ljubljani, da se vrši III. redni občni zbor društva za zgradbo v nedeljo, dne 22. t. m. ob 10. uri dopoldne v društveni sobi, Kladezna ulica št. 1, Krakovo. V to svrhu se pa vrši sestanek danes ob pol 9. uri pri »Vitezu«, Breg št. 18. Ker je ta občni zbor izredne važnosti, prosi, da se sestanka, kakor običnega zbora obe društvi kar v največjem številu udeležijo.

Opozorjamo cenjeno občinstvo, da je na ples narodnega delavstva dobro došel vsakdo, četudi ni prejel vabila. Ker je pri veliki množini vabil mogoče, da se je koga pomotoma prezrlo ali se mu ni moglo dostaviti, prosimo da se to pomoto oprostijo. Predprodajo vstopnic ima gđ. Jerica Dolenc, trafika v Prešernovi ulici, dalje odborniki in gđ. nakarica v Narodnem domu. Pri blaginji se pa dobijo vstopnice že od 7. dalje. Opozorjamo tudi, da je obleka na ples navadna, ter ni potreba imeti nobenih pomislekov radi tega. Dobro došel je vsakdo, ki hoče letošnjo pustno soboto preživeti v res veseli družbi. Dekoracija na plesu bo nekaj lepega, bodisi pred vvhodom, kakor tudi v dvorani sami. Na vsestransko željo tudi opozorjamo, da se vrši ples do belega dne. Toraj veselja dovoli. Pričetek plesa je ob 8. zvečer. Vstopnina 1 krono za osebo.

Veliki pustni korzo. Slavčevi dekoraterji so priznani v tem oziru in bodo tudi letos zastavili vse sile, da bode maskarada, ki se vrši v nedeljo 22. t. m., tudi v tem oziru nudila nekaj originalnega. Vsa velika »Unionska« dvorana se spremeni v veliki korzni trg, katerega bodo krasile do osem metrov visoke dekoracije. Na spodnjem koncu trga bode nameščen zimski cvetlični vrt, pri vhodu pa verande z mizami za goste, ravnotako tudi v cvetličnem vrtu. Celo to pokrajino bode krasilo na stotine iz južnih krajev naročenih cvetlic, nekatere pol metra v premeru, nadalje okusno prepletene mavričaste girlande, ovijajoče se tja gori do plafona, v spodnjem delu in na galerijah pa pomladansko zelenje. Vsa ta slikovita dekoracija se bode bujno spajala s pestro množico najraznovrstnejših mask, skupin in drugega občinstva. Na balkonu bode nameščen »Ljubljanski društveni orkester«, na verandi »Goriška narodna godba«, v cvetličnem vrtu pa »Ciganska kapele«. Vstopnina za maske 1 krono, za nemaskovane 2 K.

Ciganska godba, ki bode poleg drugih sodelovala na Velikem pustnem korzu, se pripelje v nedeljo dopoldne ob 5. uri po državni cesti z Gorenjske, na petih vozeh, skozi Šiško, po Marije Terezije cesti, Dunajski cesti in Prešernovi ulici v hotel Union.

Merkurjevi večeri, katere prireja slovensko trgovsko društvo Merkurje, so prišli v navado. Bilo jih je že par, ampak tako lepo ni še nobeden uspel kot sinočnji v salonu restavracije Mrak na Rimske cesti. Zastopani je bil polnoštevilno Merkurjev pevski zbor, večer je posetilo tudi več prijateljev društva. Zbrano družbo sta počastila s svojo navzočnostjo prvi in drugi podpredsednik gg. dr. W. in discher in Derčar. Moški zbor nas je razveseljeval z lepimi pesmimi. — Prijetno je bilo.

Podporno in pravovarstveno društvo državnih uradnih slug, poduradnikov in pomožnih uradnikov za Kranjsko ima v soboto, dne 28. februarja 1914 ob 8. zvečer v društveni sobi Sv. Jakoba trg št. 8 redni občni zbor z dnevnim redom po § 10. društvenih pravil. Tovariši člani se naprošajo, da se običnega zbora sigurno udeležijo, ker se bo predlagalo za premembo društvenih pravil.

Narodna čitalnica v Novem mestu priredi v svojih prostorih v Narodnem domu na pustni torek, dne 24. februarja, svojim članom in povabljenim gostom kostumni venček. Na prireditvi igra sl. mestna in meščanska garde godba. Začetek ob 8. uri zvečer. Maske in skupine dobro došle!

Kranjskogorska podružnica Slov. planinskega društva vabi vse svoje člane, kakor tudi druge prijatelje planinstva na redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 1. marca 1914 ob 3. popoldne v Moštrani pri »Šmarcu«. Poleg drugega je na dnevnem redu volitev novega odbora in pre-

glednikov. — Po občnem zboru prosti zabava.

Umetnost.

Koncert Valborge Swärdströmove. Prvi koncert te odlične pevke se je vršil nedavno v dvorani mešnega doma. Ostal je v takem spominu, da je bila včeraj (ob drugem koncertu gospe Swärdströmove) velika dvorana »Unionska« do zadnjega kota polna. Tudi aplavz je bil tako gorak, močan in iskren, kakor je to med mirnimi in hladnimi našimi meščani redka navada. Gospa pevka je pokazala vse iste velike svoje vrline, ki smo jih opazili in hvalili na njej v poročilu o prvem koncertu. Njena velika prednost je ta, da razume peseta in komponista, da najde v skladbi vsako karakteristično nijanso in jo s svojimi izrednimi pevskimi in — rekli bi — igralskimi zmognostmi najokusneje in najživljeneje uveljavljuje. Ona se zna v petju smejeti, ona se zna šaliti, ona ume šepetati silne, tajne, opisavati strah in grozo in dahni po dvorani bolest, vso težko, mračno, pridržano in nemo, pomešano z utajenimi solzami. Osebe, ki jih nam predstavljata pesnik in komponist, pevka izredno krepko karakterizira in nenavadno oživi. Poje nam dialog med očetom in sinom. Sinček sprašuje, kam lete lahudi, kam oblaki, kam naši dnevi, kam mi, in oče mu odgovarja. To je zapeto tako plastično, da čutimo pred sabo očeta in sinčka. Tu nežno, zvedavo dete, tam moder in trezen mož, ki ne ve konca težkim vprašanjem. Istotako živa nam postane v pevkinih ustih dekle in fant v Brahmsovi »Brezuspešni serenadi«. Enako je s plansarjem v pesmi Huga Wolfa »Sporočilo štorkele«. S kolikim humorjem je postavila pred naše oči svojega neustrašnega junaka! Isto velja o kratkočasni uspankanki Löweja, ki nam jo je dodala za nameček koncerta. Ni čuda torej, da je bilo toliko frenetičnega odobravanja. Njen spremljevalec gospod Tarnay je izreden mojster. Oklepa se pevke s svojim klavirjem, kakor bi jo povsod varoval, negoval, ščitil in skrbel, da zadobi njeno izvajanje tem lepše, vrednejše in življe lice. Igra izredno precizno, z veliko rutino in dobrim, diskretnim umevanjem. — Koncert je trajal ob 8. pa skoro do pol 11. Občinstvo je bilo tako zavzeto in zadovoljno, da kar ni hotelo vstati s sedežev. Da! Mi smo sedeli in čakali, dokler nismo pričakali namečka. Gospa pevka je prejela tudi lep šopek svežih rož. — Ker je bil obisk ogromen, prostor za garderobo pa v prednji sobi, skozi katero vodi pot v dvorano, izredno majhen, je bila gneča nepopisna. — Ljudi se je trlo, rinilo so se v gruclah zdaj tja in zdaj sem. V garderobi je stregel na vsako stran menda le po en uslužbenec. Čakati je bilo treba dolgo, predno je prišel človek na vrsto in ko je prišel, se ni mogel sleči vsled prevelike gneče. Gospoda okoli »Unionska« naj vendar te večne neprilike in pritožbe odpravi! P.

Razne stvari.

* Belgijski kralj Albert je padel v gozdu Soignes pri Bruslju raz kornja in si je zlomil levo roko.

* Velika poneverba. V banki v Aalborgu sta poneverila dva uradnika, ki sta igrala na borzi v teku 8 mesecev čez 641.000 K. Oba uradnika sta pobežnila.

* Samomor gledališkega igralca. V Bambergu se je ustrelil vsled nesrečne ljubezni do neke gledališke pevke član mestnega gledališča, 27-letni igralec Gustav Schenk.

* S pasjim bičem je pretepla v neki ulici v Londonu, do sedaj še neznan dama, lorda Weardala, predsednika zveze proti sufragatkam. Neznanka, katero so aretirali, noče govoriti.

* Led se je udrl trem delavcem, ki so hoteli prekoračiti jezero Walchensee na Zgornjem Bavarskem. Trupla ponesrečencev so našli šele čez tri dni. Dognali so, da sta dva delavca Bavarca, eden pa je doma na Koroskem in se piše Jakob Mayer.

* Viharji. Na Atlantskem oceanu divjajo še vedno hudi viharji in vlada izredno hud mraz. V New Yorku pogrešajo nad 20 parnikov, ki so se zakasneli zaradi viharjev. Francoski parnik Roma je vrgel vihar na pečine. Posrečilo pa se je parniku, da se je oprostil skoro nepoškodovan.

* Ponesrečen vojaški avtomobil. Pri Dunajskem Novem mestu je trčil vojaški avtomobil, v katerem je bilo 14 topničarjev na nekem železniškem prelazu v tovarni vlak. Voz se je razbil, vsi vojski so več ali manj težko ranjeni. Zatornice na železniškem prelazu so bile zaprte, pač pa po zahodu šoferja nerazsvetljene.

* Moštvovanje ženaz. V Elberfeldu je padla v bolnikih krogih v Dörschenu znana B. Weiden sod-

nega asesorja Nesselbecka. Našla ga je v stanovanju njegovih staršev in ustrelila nanj parkrat s samokresom. Asesor je med vožnjo v bolnišnico umrl, morilka je pobežnila. Vzrok umora so ljubzenske spletke.

* Zarota v Južni Afriki. Vlada je odkrila baje obsežno in nevarno zaroto domačih kaznjencev, katere so vporabljali pri javnih delih. Zarotniki so stremili po ustanovitvi republike. Izvolili so si nekega bivšega glavarja Culukaifrova za kralja in so imenovali svojega sodnika in generala. Vse te zarotniške dostojanstvenike in več drugih uglednih članov zarote so zaprli.

* Roparski umor. V Budimpešti je zadavil med prepričim za plačilo 23letni Martin Hugli prostitutko, ki je bila pod javnim nadzorstvom Ester Frischevo. Po izvršenem umoru ji je ukradel nekaj denarja in zlato ovratno verižico. Morilec se je javil sam in pravi, da je izvršil umor v silni jezi in da je vzel oropane stvari s sabo za spomin na Frischevo, katero je ljubil.

* Mlada žena — star mož. Žena posestnika Bozovića pri Rogatici v Bosni, ki je 30 let mlajša od svojega moža, je umorila moža s tem, da ga je zabodla z velikim kuhinjskim nožem večkrat v vrat. Mož je obležal na mestu mrtev, ženo so aretirali. Umor je izvršila mlada žena na prigovarjanje svojega mladega ljubimca, s katerim je imela že pred poroko ljubavno razmerje.

* Zastrupljena dekleta. V nekem klerikalnem dekliškem penzionatu v Rimu so prišli na sled, da je deset deklic okuženih od neke jako nevarne, s'no nevarne in nalezljive bolezni. Preiskava je dognala, da je zaneslo boleznen neko dekle, ki ni skoro nikdar zapustilo penzionata. Bolne in okužene deklice so spravili v poseben zdravniški oddelek. Policija je uvedla strogo preiskavo.

* Huda dvobojevnika sta vsekar ogrski grof Gabriel Lonyay in ministerialni koncipist Bela pl. Egan. Sprla sta se na Reki v nekem orfeju. V torek se je vršil vsled tega spora v neki budimpeštanski jahalnici dvo boj na pištole. Izstrelila sta vsak en strel. Ostala sta oba nepoškodovana. Popoldne se je vršil med njima dvo boj na sablje. Ko sta bila oba že precej ranjena, sta se prenehala tepsti in sta odložila odločilni dvo boj na poznejši čas.

* Gospa Satan. — Nevarna kača. V tovarni za kinematografske filme Sascha na Dunaju se je pripetila te dni velika nesreča. Grofica Kinska je nastopila v vlogi gospe Satanove. Pri sliki v peklju se je hotela spremeniti grofica v veliko kačo. V to svrhu so pripeljali iz berlinskega vivarija res veliko 5 let staro 3 m dolgo kačo. Med fotografiranjem pa je ugriznila ta kača režiserja Ardonna v roko in ga smrtno nevarno ranila. Grofica je v zadnjem trenutku pobežnila.

* Nemški poročnik pl. Forstner junak, ki se je posebno odlikoval v boju proti civilistom povodom savernske afere, je sedel 17. t. m. na obtožni klopi deželnega sodišča v Savernu, obtožen, da je zapeljal pod raznimi obljubami še popolnoma neopkvajeno, komaj 14letno dekle nekega delavca. Starši dekletovi zahtevajo od Forstnerja 2000 K odškodnine. Sodišče je obravnavo preložilo z ozirom na to, da bo plemeniti zapeljalec šele o Veliki noči dosegel 21. leto.

* Vatikan išče prijateljstvo s Parizom. Iz Pariza poročajo, da je izdal nadškoj v Reimsu, najbrže na poziv iz Vatikana, povodom novih volitev, pastirsko pismo, v katerem poudarja nadškoj med drugim sledeče: Katoliki naj volijo in smejo voliti samo one moze, ki skrbje za koristi dežele in ki bodo zagotovili cerkvi zopet popolno prostost ter obnovili zopet prijateljske razmere med Vatikanom in Parizom. Merodajni francoski listi vseh političnih struj trdijo, da bo ostal ta osamljen poziv Vatikana brezuspešen, ker se bo dobilo na Francoskem le malo kandidatov, ki bi ustrezali tem zahtevam in služili Vatikanu in Franciji obenem.

* »Kmetški strah« in nemški lovci. O zloglasni divji zverini, ki je napravila Nemcem in nemškim lovcem že toliko škode, odnosno preglašic, poroča neki učitelj nemškim listom sledeče zanimivosti, katere je zvedel od nekega orožniškega stražmojstra. Najbolj zanimivo je, da ima ta vražja zver strašen strah pred ljudmi in da natančno in že od daleč čuti ne samo ljudi, marveč tudi njihove sledove. Pri nekem pohodu smo zapazili, da je preskočila ta zver sled dveh smučarjev, kateri sledi se je približala samo na 4 m, v 8 metrov dolgem skoku. Na drugem mestu so privezali kot vabo za zver, k drevesu neko staro psico. Zapazili smo, da se je približala zver paici samo na 200 korakov, ker je čutila sled lovca, ki

no psiho privezali. Kako natanko čuti za zver lovca pa kaže posebno sledeči slučaj. Pri nekem lovu so lovci zver popolnoma obkolili. Ko so zožili krog ni bilo več zveri. Preskočila je krog lovcev ravno na onem mestu, katerega je zapustil samovoljno neki lovec, ki je imel nujno potrebo iskati zavetja v par 100 m oddaljeni gošči.

* **Serum proti revmatizmu.** Neki dr. Herry v Lüttichu je predložil belgijski akademiji znanosti nov serum, o katerem trdi, da ozdravi vse revmatične bolezni. Akademija je odgovorila, da ta serum ne ozdravlja bolezni, pač pa manjša bolečine pri revmatičnih boleznih.

* **Ogrske spekulacije.** Ogrski listi poročajo iz Budimpešte: V novi pogodbi, ki jo je sklenila ogrska vlada z Cunard - Linc stoji tudi določba, da na zahtevo ogrske vlade zavezana angleška družba, da ustanovi na Ogrskem ogrsko parobrodno družbo, ki bo dobila promet med Reko in New Jorkom.

* **Pogreznjena cesta.** V mestu Cradley - Heats na Angleškem se je udrila glavna cesta, ki je bila popolnoma izpodkopana in pod katero je bil glavni rov tamošnjega premostovanja. K sreči ni bilo takrat slučajno na cesti nobenega voza, pešci pa so se umaknili s trotoarjev pravočasno v veže. Hiše ob cesti so skoro vse tako poškodovane, da jih bodo morali podreti. Premogokopna družba ima vsled tega ogromno škodo, posebno zaradi tega, ker bo morala plačati vso odškodnino.

* **Bertilonovi možgani.** Pred kratkim smo poročali o smrti znanega francoskega kriminalista Bertillon v Parizu in o njegovem svetovnoznanelem sistemu merjenja hudodelcev. Obdukcija Bertillonovega trupla, katero je izvršil dr. Manouvrier v Parizu je dognala, da je imel Bertillon izredno velike in težke možgane. Tehtali so 53 unč. Povprečna teža človeških možgan znaša od 46 do 47 unč. Sploh je znano, da imajo izredno nadarjeni možje tudi težje možgane. Možgani Turgenjeva so tehtali n. pr. 70 unč, Cuviersovi 64 in pol umeče in Kantovi 56 unč.

* **Zaplenjen Lloydov parnik.** Lloydov parnik »Brunette« je nasedel pri vходу v pristanišče Solun na pečine. Rešil ga je grški parnik »Patris«. Lastnik parnika »Patris« je zahteval za stroške za rešitev parnika 40.000 frankov. Te vsote pa zavarovalnice, pri katerih je bil Lloydov parnik zavarovan, niso hotele priznati, češ, da je previsoka. Lastnik parnika »Patris« je izposloval vsled tega zaplenbo rešenega Lloydovega parnika. Ker bi povzročila daljša zaplenba veliko škodo, so deponirale zavarovalnice zahtevano vsoto 40.000 frankov pri solunskem sodišču, nakar je bil parnik zopet prost.

* **Blamirani policijski predstnik Jagow v Berlinu.** V pruskem parlamentu je obdolžil poslanec Liebknecht berlinskega policijskega predstnika Jagowa, ki je dan tudi iz zloglasne saverske vojaške afeje, da je bil Jagow obsojen svojočasno na 14 dni zapora, katerega je tudi predsedal, in sicer zaradi tega, ker je oklofutal povodom neke razprave sodnika. Podpredsednik je poklical poslanca Liebknechta k redu. Liebknecht pa je odgovoril na to, da bi bilo zelo zanimivo, ko bi izvedeli berlinski policaji in sploh berlinski policijski uslužbenci, da je sedel njihov predstojnik 14 dni v zaporu zaradi telesne poškodbe.

* **Vohunska agentura v Švici.** Po znani Redlovi vohunski aferi je spremenila avstrijska vojna uprava vse mobilizacijske načrte 9. kora in več tujih ključev za številke. Kljub temu pa so dognali vojaški krogi v Avstriji, ki so poznali te spremembe in zasledovali njih izvršitev, da je bilo rusko vojno ministrstvo o vseh teh spremembah sprosti popolnoma točno in natančno poučeno. Rusija je, sicer zelo previdno ampak točno, odgovarjala vsem vojaškim odredbam avstrijskim s svojimi odredbami, s katerimi je paralelizirala avstrijske odredbe. To je delala ruska vojna uprava tako nagle in točno, da je bilo jasno, da je vedela natanko, kaj hoče Avstrija napraviti, še predno se je lotila dela. To so zabeleževali že deli časa nemški avstrijski listi, posebno dunajski. Obenem je opazil to tudi informacijski biro Nemčije in je opozoril na to dejstvo nemško vojno upravo. Začeli so iskati vohune, ki tako točno delajo v Avstriji in v Nemčiji. Toda ta trud je bil brezuspešen. Arretirali so sicer v Avstriji in v Nemčiji veliko vohunov, toda dognalo se je, da so bili ti vohuni nižje vrste, ki so se zadovoljili s tem, da so risali načrte raznih vojaških utrd na mejah. Da bi bili mogli zvedeti kaj o tujih ukrepih avstrijske ali nemške vojne uprave je bilo nemogoče. Končno pa so našli vohunsko gnezdo in sicer v Švici.

Posrečilo se jim je, da so zvalili glavnega vohuna švicarske protivojniške in protinemške vohunske agenture na Dunaj, kjer so ga aretirali. S tem je bil odkrit en del plašča, ki je zakrival nevarno gnezdo. Zvezni svet v Švici je sklenil po več daljših konferencah, da izžene iz dežele 5 članov te vohunske agenture. Eden izmed teh je živel v Ženevi, eden v Lausani, trije pa so bili v Baslu. V Ženevi je bil 34letni bivši nemški častnik Emanuel pl. Ecke, v Lausani pa avstrijski rezervni častnik Alojz Glaser. Prvega je prijel avstrijska policija, Glaser pa je srečno pobegnil. Tudi izgnanci iz Basla so pobegnili. Merodajni nemški in laški listi poročajo, da je napravila ta vohunska agentura, ki je bila izvrstno organizirana Avstriji in Nemčiji ogromno škodo in da bodeta morali ti dve državi vse mobilizacijske načrte in signalne knjige vsaka od dveh korov popolnoma premeniti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Izpopolnitev kabineta. — Državni zbor.

Dunaj, 20. februarja. Kakor poroča »Neue Freie Presse« naj bi se kabinet izpopolnil še predno se sestane državni zbor. Govori se, da bo finančni minister sedanji gališki namestnik vitez Korytowski, gališki minister krajan pa načelnik Poljskega kluba dr. Leo.

Krakov, 20. februarja. Listi poročajo iz dunajskih parlamentarnih krogov, da je vlada odločena razpustiti še v prvi polovici meseca marca državni zbor, če bi češki agrarci in češki radikali nadaljevali svojo obstrukcijo.

Deželni zbori.

Inomost, 20. februarja. Posrečilo se je doseči, da bo mogoče rešiti precej velik del delavnega programa tirolske deželne zbornice.

Dunaj, 20. februarja. Nižjeavstrijski deželni zbor je črtal v proračunu amortizacijsko kvoto za kanal Donava - Odra, kot znamenje protesta proti vladi, ki tega kanala ne gradi.

Gradec, 20. februarja. Štajerski deželni zbor je odkazal slovensko-klerikalno predlogo o obrtnih olajšavah obrtnemu odseku.

Pred dunajskimi občinskimi volitvami.

Dunaj, 20. februarja. Kompromisna pogajanja med nemškimi nacionalci in krščanskimi socialci o vprašanju občinskih volitev so se razbila.

Pomiloščena.

Dunaj, 20. februarja. Cesar je pomilostil 84 jetnikov, med njimi 8 iz mariborske, 7 iz koperske, 4 iz gradiške, 4 iz graške in 4 iz begunjske kaznilnice.

Češko - nemška sprava.

Praga, 20. februarja. »Prager Tagblatt« pravi, da je češko - nemška pravna pogajanja smatrati za skoraj razbita. Čehi in Nemci ne bodo prišli niti preko formalnih točk. Nerazpoloženje na obeh straneh je tako veliko, da ni upati, da pride do meritorne razprave.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 20. februarja. Grof Tisza je odgovoril danes v parlamentu na interpelacijo glede pogajanj z Romuni.

Rusija.

Petrograd, 20. februarja. Splošno senzacijo vzbuja članek voditelja oktabristov Gučkova v »Petersburger Zeitung«, ki pravi, da je novi kurs v Rusiji samo gospodarskega pomena, v političnem oziru pa se ne bo zgodila nobena izprememba. Ruska država se bliža vedno bolj neizogibni katastrofi, revoluciji.

Portugalska.

Lizbona, 20. februarja. Vlada je predložila zbornici obširno amnestijsko predlogo.

Angleško.

London, 20. februarja. Liberalna vlada je doživela včeraj nov poraz pri volitvah. Zatrjuje se, da je razpust angleškega parlamenta neizogiben in se izvrši najbrže najpozneje do jeseni.

Dogodki na Balkanu.

Albanija.

Kelmoraj, 20. februarja. Albansko odposlanstvo z Esad pašo na čelu je dospelo včeraj sem. V soboto bo ponudilo odposlanstvo princu Wiedu albansko krono, nakar se odpelje Esad paša z Albanci v Trst, dočim jim sledi princ Wied s soprogom šele v nedeljo.

Valona, 20. februarja. Na smrt obsojeni turški major Bekir aga je skušal pobegniti, kar se mu pa ni posrečilo. Straže so bile podkupljene.

Dunaj, 20. februarja. Bivši turški vojni minister Izet paša, znani pretendent za albanski prestol, je dospel sem. Neu Wied, 20. februarja. Danes je dospel sem princ Wied, jutri sprejme albansko deputacijo.

Kelmoraj, 20. februarja. S Cetinjo poročajo, da se pripravljajo v severni Albaniji splošna vstaja. Crnogorska vlada je odredila delno mobilizacijo ter poklicala 10.000 mož pod orožje, da ojači svoje obmejne postojanke. Tudi Srbija pripravlja varnostne korake.

London, 20. februarja. »Times« poročajo, da se pripravljajo v južni Albaniji resni nemiri. Prebivalstvo severnega Epira se namerava s orožjem v roki upreti priklonitvi k Albaniji. Oficijsko grško odsvetovanje ni imelo nobenega uspeha.

Črnogorska skupščina.

Cetinje, 20. februarja. V črnogorski skupščini je prebral ministrski predsednik vladno izjavo, ki pravi med drugim: Ker imamo z brati Srbi iste cilje in isto ljudstvo, bomo hodili z njimi v vojaškem vežbanju in v vojaški organizaciji roko v roki. Vladni program omenja nadalje vprašanje Jadranske železnice ter naglašuje potrebo izsušitve Skadrskega jezera in skadrske nižine. Glede zunanje politike pravi vladna izjava: V skupni vojaški in diplomatski akciji s Srbi hočemo delati v vseh vprašanjih, ki enako interresirajo obe srbski kraljevsti, da udeležimo svoje legitimne narodne zahteve. Tudi hočemo nadalje skrbno gojiti idejo skupnosti interesov balkanskih držav, ter skušati doseči skladnost teh interesov. Z vsemi močmi se bomo trudili, da vzdržimo dobro razmerje napram sosednim državam, seveda naslanjajoč se na našega mogočnega zaščitnika, Rusijo.

Cetinje, 20. februarja. Vladni program je izšel tiskan v posebni brošuri. Vlada obljublja v tem programu celo vrsto liberalno-demokratskih reform tako uvedbo tiskovne svobode, reformo ceha šolstva, uvedbo šolske obveznosti, popolno versko toleranco in reformo črnogorske vojske. Glede zunanje politike pravi program, da bo Črna gora stremila vedno za kulturno edinstvo in skupnostjo vseh Jugoslovancev ter se skrbno udeleževala vseh kulturnih jugoslovanskih stremenj in ta stremjenja tudi z vsemi svojimi močmi podpirala.

Srbija in Turčija.

Pariz, 20. februarja. Listi demantirajo vest, da bi se bil dosegel po posredovanju Rusije sporazum med Srbijo in Turčijo. Nasprotno je stavil veliki vezir nove protipredloge ter odklonil rusko posredovanje.

Bolgarska.

Sofija, 20. februarja. Komisija, ki likvidira vojne rekvizicije, je konstatirala, da znaša dolg vsled rekvizicij 150 milijonov in ne 250 milijonov, kakor se je prvotno domnevalo.

Sofija, 20. februarja. Bolgarski ministrski predsednik Radoslavov se je po svojem povratku iz novoosvojenih pokrajin, baje izrazil, da je prepričan, da bo letošnje leto na Balkanu mirno.

Egejski otoki.

Atene, 20. februarja. Prvo novčenje na otokih Kios, Mitilene, Samos in Lemnos je imelo nepričakovan uspeh. Do konca januarja se je zglasilo 10.000 novicev.

Pariz, 20. februarja. Listi poročajo, da je Romunska ponudila svoje posredovanje v grško - turškem sporu. Zdi se, da je Turčija ta predlog sprejela.

Gospodarstvo.

— C. kr. priv. Avstrijski kreditni zavod za trgovino in obrt. Naše včerajšnje poročilo o letnem zaključku tega zavoda je bilo v toliko pomotno, ker odgovarja dividendam po 34 kron 10⁰/₁₀₀% od delniške glavnice, kar bodi s tem popravljeno.

Prečitane časopise v šentjakobskem okraju

sprejema vsako sredo zvečer od 7. do 8. ter vsako nedeljo dopoldne od 11. do 12. »Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj« v društveni sobi. Vožarski pot 4, da jih potem odda ljudem, ki drugače ne pridejo do branja, pa radi bero.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 19. februarja: Uršula Pekovec, kuharica, 76 let, Poljanska cesta 21. — Roza Fležar, hči tovarniškega delavca, pol leta, Streliška ulica 15.

V deželni bolnici.

Dne 19. februarja: Jernej Šušteršič, občinski ubožec, 74 let.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: dr. Vladimir Ravnihar, drž. poslanec. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Ali veliko sedite? Sedežne poloke iz nalašč v ta namen pripravljene klobučevine popolnoma zabranijo odrgnenje in ono nevšečno svetlikanje hlač in kril. Prijetno, udobno in zdravo sedenje! Pozor trpi na hemoroidah! Prospekt pošlje na zahtevo: Anton Obreza, tapetnik v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 1. (3578)

Ako vam je drago zdravje, čitajte današnji Lysoformov inserat in zahtevajte zanimivo knjigo »Kaj je higijena« gratis od kemika Hubmana, Dunaj XX, Petraschgasse 4.

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dun. borze 20. februarja 1914.

Maložnonski papirji.	Dinar	Blagovni
4% majeva renta	83 25	83 45
4 2/3% srebrna renta	87 70	87 90
4% avstr. krona renta	83 60	83 80
4% ogr. krona renta	83 15	83 35
4% kranjsko dež. posojilo	—	89 —
4% k. o. češke dež. banke	88 25	89 25

Srečke.	443 —	453 —
Srečke iz l. 1860 1/2	680 —	690 —
" " 1864	294 50	304 50
" tiske	283 —	293 —
" zemeljske l. izdaje	244 —	254 —
" " II.	229 —	237 —
" ogrske hipotečne	470 —	480 —
" dun. komunalne	483 —	493 —
" avstr. kreditne	61 —	65 —
" ljubljanske	52 75	56 75
" avstr. rdeč. križa	31 75	35 75
" ogr.	27 45	31 45
" bazilika	225 —	228 —
" turške	—	—

Delnice.	403 —	404 —
Ljubljanske kreditne banke	639 75	640 75
Avstr. kreditne zavoda	535 50	536 50
Dunajske bančne družbe	105 —	106 —
Južne železnice	719 50	720 50
Državne železnice	849 40	850 40
Alpine-Montan	326 —	328 —
Češke sladkorne družbe	280 50	281 50
Živnostenske banke	—	—

Valute.	11 40	11 45
Cekini	117 50	117 70
Marke	95 40	95 55
Franki	94 95	95 15
Lire	253 37	254 37
Rublji	—	—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 20. februarja 1914.

Termin.

Pšenica za apr. 1914	za 50 kg	12 27
Pšenica za oktober 1914	za 50 kg	11 09
Pšenica za maj 1914	za 50 kg	12 11
Rž za apr. 1914	za 50 kg	9 29
Rž za oktober 1914	za 50 kg	8 69
Oves za apr. 1914	za 50 kg	7 78
Oves za oktober 1914	za 50 kg	7 79
Koruzna za maj 1914	za 50 kg	6 76

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 586-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
19. 2. pop. 728-1	2-3	sr. szah.	dež	
" 9. zv. 731-5	1-1	sl. svzh.	oblačno	
20. 7. zj. 731-1	0-0	sl. jzvh.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 2-9⁰, norm. 0-2 Padavina v 24 urah mm 1-9, Včeraj popoldne je padlo nekoliko snega.

DAMAM

je ravnotako v najrevnejši koči, kakor v najodličnejši palači strogo paziti na svoje zdravje, zakaj

neutrpljiv

je posel dam v hiši in v rodbini. Zdravje žena je v ozkem stiku s čistostjo njih telesa in torej ni moči zadosti priporočati

za

negovanje telesa desinfekcijsko sredstvo, n. pr. lysoform. Važno je za

vsakdanjo

toaleta, to je temeljito čiščenje tudi najbolj občutljivih delov telesa rabiti mlačno vodo in pridejati nekaj kapljic lysoforma. Ako dame tako opravljajo vsak dan takozvano intimno

toaleta

se pogosto obvarujejo nalezljivih bolezni in njih posledic. Nujno je zato potrebno, da

je lysoform

ki tudi hitro odstrani neprijetni vonj in pot, povsod pri rokah. — Poizkusite enkrat! — Originalna steklenica za 80 h v vsaki lekarni in drogeriji. Za desinfekcijo ust se izdelava lysoform iz poprove mete. (Steklenica po K-60.) Zanimivo knjigo »Kaj je higijena« pošljem na zahtevo vsakemu gratis in franko. Kemik Hubman, referent Lysoformwerke, Dunaj XX, Petraschgasse šte. 4. Kupite lysoform le v originalnih steklenicah z navodilom. Svarimo pred brezposlednimi ponaredbami.

Sirolin "Roche"

olajša in ozdravi bolezni v prsih kašelj, katar, influenco, naduho.

Dobiva se po vseh lekarnah. Originalni zavitek 4 K. Dobiva se po vseh lekarnah.

Berson

gledaj podpetnik se najboljši!

Učenca

sprejme takoj Anton Kravanja sin (prej Ivan Stergulec), trgovina z mešanin blagom v Begunjah nad Cerkljico. 712

V boljšo hišo se sprejme za stalno izobražena, starejša

gospodinja.

Ponudbe se prosijo na upravn. »Slov. Naroda« pod „Gospodinja/706“.

Reprezentativen, trajno priden

zastopnik

za uveden svetovni predmet se išče za Kranjsko. 699

Predstaviti se je čim prej. Fran Schön, Ljubljana, hotel pri Slonu.

sedlarskega učenca

iz poštene družine. 600
Naslov: Rudolf Svava, sedlarski mojster v Komnu, Primorska.

VABILO

domači plesni veselici

ki se vrši

jutri v soboto, dne 21. februarja

v restavracijskih prostorih

Petra Stepiča v Spo. Šiški.

Začetek ob 7. zvečer. Vstop prost.

Za nepriljudno zabavo je pre-

skrbnjeno, zatorej vsi v soboto k Stepiču.

Za obilen poset se priporoča

Peter Stepič, Spodnja Šiška.

Zaradi previranja zlobo prve vrste uvedenega svetovnega predmeta išče

glavnega zastopnika

za Kranjsko s 5000 K gotovine

tvornica.

Spretni akviziterji imajo pred-

nost Gotova eksistenca. Zasluži

se lahko 8000—70.000 K.

Ponudbe pod „Weltartikel/700“

na upravnstvo »Slov. Naroda«.

Originalni plošče „Gramofon“ proji 1 4—, sedaj K 3—

Originalni plošče „Gramofon“ proji 1 750, sedaj K 2—

Tvorniška zaloga avtomatov

gramofonov in plošč

Gramofoni od K 20 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Gramofoni od K 20 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Plošče od K 1-30 naprej.

Svarilo.

Svarim vsakogar moji ženi ali komu drugemu na moje ime dajati denar ali desarno vrednost, ker jaz za druge dolgov ne nisem plačnik.

FRANC KOSTEVC, posestnik na Senovem št. 15 pri Rajhenburgu.

Št. 3580. 703

Razpis ustanove za vojaške sirote.

Pri mestnem magistratu je za te-koče leto oddati Josip Stahnlovo ustanove za vojaške sirote v znesku 90 kron.

Pravico do te ustanove imajo revne sirote vojaškega rodu, naj bodo zakonske ali nezakonske, moškega ali ženskega spola.

Prošnjam, katere je vlagati pri podpisnem magistratu najkasneje do vstotega 16. marca t. l. je priložiti rojstni in krstni list, in če iz njega ni razvidno, da je bil prosilec (prosilkin) oče po poklicu vojaškega stanu, tudi še posebej dokaz o tem.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 17. februarja 1914.

Pisarja

polnoletnega, zancaljškega in poštenega sprejme 701

dr. Fran Poček, odvetnik v Ljubljani.

Starejši

trgovski pomočnik

prva moč, želi mesta potnika ali poslovedje. Sprejme tudi dobro vpeljano špecerijsko trgovino.

Ponudbe prosijo na naslov: „Štev. 335“, poštno ložnico, Ljubljana, glavna pošta. 658

Sprejme se za stalno nad 30 let stara

prodajalka.

Kuče zmogne imajo prednost.

Ponudbe se prosijo na upravn. »Slov. Naroda« pod „Prodajalka/707“.

Zastopnika

za železen strvni predmet, dobro uvedenega pri trgovcih z železom in stavbnih lito jako zmogljiva specialna tvornica.

Cenjene ponudb: v nemškem jeziku pod šifro: „Banartikel P. 2242“ na Rudolfa Mosse, Praga, Prikopy 6. 717

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

v Ljubljani.

V a b i l o

XI. rednemu zborovanju

= delničarjev =

katere se vrši

v nedeljo, 8. marca 1914

ob polu 11. uri dopoldne

v prostorih hotela „ILIRIJA“

v Ljubljani, Kolodvorska ulica.

SPORED:

1. Poročilo upravnega sveta o letnem računu pretečenega poslovnega leta in tozadevni predlogi.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Izvolutev treh računskih preglednikov in dveh namestnikov.
4. Slučajnosti.

V LJUBLJANI, dne 18. februarja 1914.

Upravni svet.

- § 17 pravil: Vsaka delnica ima pri občnem zboru svoj glas.
- § 18 pravil: Delnice, za katere se hoče izvrševati pravico glasovanja, se morajo založiti najkasneje šest dni pred občnim zborom na mestih, v pozivu označenih, in sicer proti legitimaciji, ki se glasi na položnikovo ime, in iz katere mora biti razvidno tudi število delničarju pristojnih glasov. Založena delnice morajo biti opremljene s še nezapadlimi kuponi.
- § 19 pravil: Vstop k občnemu zboru je dovoljen le proti pokazu legi-

Kot založna mesta delnic so določena: Pivovarna v Laškem, Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Posojilnica v Celju, Savinjska posojilnica.

Prava in neprava ljubezen.

Povest. — Spisal Blaž Pohlin.

Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vinarjev več

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopeje

Narodna knjigarna v Ljubljani.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. maja 1913.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

6-54 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.

7-32 zjutraj. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo-Toplice.

9-09 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]

11-30 dopoldne. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.

1-20 popoldne. Osební vlak na Skofjo Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).

1-30 popoldne. Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo-Toplice.

3-40 popoldne. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec.

6-35 zvečer. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vlissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.

7-48 zvečer. Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.

10-01 po noči. Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzensfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-25 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prago, Linc, (London) Vlissingen, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Trzica, Kranja.

8-59 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

9-52 dopoldne. Osební vlak iz Trbiža, Jesenic, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Lince, Celovca, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenic, Dunaja, Lince, Celovca, Beljaka, Trzica, Kranja.

3-00 popoldne. Osební iz Straže-Toplic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

4-33 popoldne. Osební vlak od Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Lince, Celovca, Solnograda, Franzensfeste, Beljaka, Trzica, Kranja.

5-51 zvečer. Brzovlak iz Jesenic z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prago, Dunaja, Lince, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzensfeste, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).

8-16 zvečer. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Dunaja, Lince, Celovca, Beljaka, Trzica, Kranja.

9-00 zvečer. Osební vlak iz Jesenic, Radovljice, Kranja, Skofje Loke. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).

9-16 po noči. Osební vlak iz Straže-Toplic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.

11-21 po noči. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trbiža, Jesenic, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: 7-32, 11-30, 3-12, 7-15, (11-20 ob nedeljah in praznikih).

Prihod iz Kamnika: 6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Šolske potreščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v
Narodni knjigarni
Prešernova ulica št. 7.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Zastopnik največjih tvornic tu in inozemstva Favartti, Columbia, Junbe, Edan, Zenophon, Avstr. gram. dr. „Angel“ itd. itd.

Nad 20.000 plošč v zalogi.

Specialne plošče najslavnejših opernih pevcev in pevk: Caruso, Szelezak, Naval, Demuth, Battistini, Arnoldson, Destin, Selma Kurz itd.

Vsa popravila izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Pri večjem odjemu popust.

Ceniki brezplačno.

Narodna knjigarna v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7.

priporoča

kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovitni in barvani papir

Rusete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Odjemalne knjižice po različnih cenah.

Zaloga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izbor

vseh pisarniških potrebščin, svizčnikov, poroc, porocnik v, radirk, kamencikov, tablice, goble, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinjših.

Štampi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v umje.

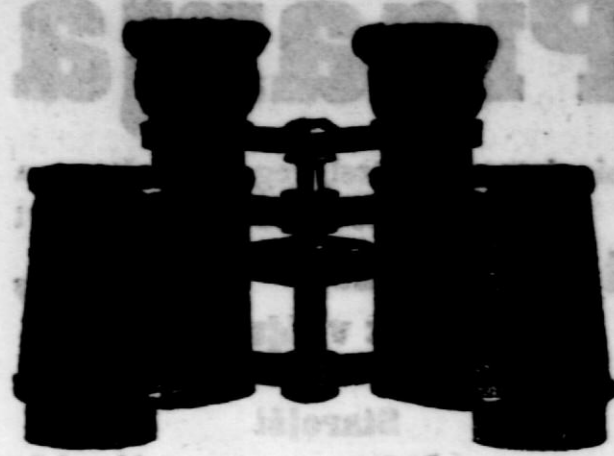
Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risane deske, triletniki, polke, risalna ravnila, tale, topila.

Noteti in tiskaliki.

Priloga se kot strokovnjak
Zahtevajte K. JURMAN **cenik.**
optik - specialist, optični zavod z električnim obratom.
Bodite previdni pri nakupu očal, ker le specialist vam lahko določi pravilno očala in Vas strokovnjaško postreže.

Nova stekla za daleč in bližino, važno za dalekovidne.

Pristen dober
brinjevec

se dobi pri 43

L. SEBENIKU v Spod. SIŠKI.

Proda se
gostilna

z gospodarskim poslopljem, stavbene parcele, travniki, njive v Ljubljani blizu Dolenjskega kolodvora in gozdi na Golovcu.

Poizvedbe pri upravnistvu »Slov. Naroda«.

16⁵⁰

12⁵⁰

Hvalitavno najfinejšo in nogam najbolj priljubljeno obutev za dame in gospode.

Frave ruske galoše, gamaše i. t. d. priporoča

Anglo zaloga čevljev Anton Novak, Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.

krajevne zastopnike

se sprejmo vsi taki, ki imajo odprte trgovine in se hočejo pečati s prodajanjem v Avstriji dovoljenih srečk na obroke. Vsakdanji za-
 služek pri nekaj pridnosti do 30 K. Ponudbe po »O. R. 12« Brno, poste restante.

Posamezne

Favoritne potrebščine in kroji

se dobijo pri tvrdki

M. RANTH, Ljubljana, Marijin trg št. 3.

Trgovina s potrebščinami za krojače, belim blagom in pleteninami.

Favoritne potrebščine se vpošiljajo le proti predvpošiljati denarnega zneska s poštino vred. 641

Novo izšlo:

Favorit - album 90 vinarjev.

Album perila (za mladino) 85 vinarjev
 in za vsaki zvezek 10 vinarjev poštine.

Vizitnice v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

kočke za gove-jo juho

so kočke poznavatelja. Izdeluje jih edino le

Liebig-ova

družba največja izdelovaljica mesnih izvlečkov na svetu, in dajejo po svoji sestavi iz najboljšega mesnega izvlečka pravo govejo juho.

V konkurzu protokolirane tvrdke Ivan Tomšič v Ilir. Bistrici proda se vsa zaloga v celoti ofertnim potom najboljšemu ponudniku. Zaloga obstoji

iz železnine, več sto vreč koruze in moko, špecerijskega in galanterijskega blaga itd.

ter ima skupno inventurno vrednost 21.514 K 56.

Pismene ponudbe z vadijem 1000 K poslati je najdalje

do 25. svečana 1914

oskrbniku konkurzne mase.

Ponudniki so vezani na svojo ponudbo do 4. marca 1914; dotlej se jim bo naznanilo, da li se je sprejela njihova ponudba. Konkurnza masa pridrži si pravico zavrniti posamezne ponudbe brez navedbe vzrokov.

Kupec ima položiti celo kupnino v roki upravitelja konkurzne mase takoj, ko se mu naznani, da se je njega ponudba sprejela, ter mora ob enem s položitvijo kupnine prevzeti in odstraniti vso zalogo. V slučaju nepovoljne ali prepozne spolnitve zapade vadij 1000 K v prid mase in se bo z zalogo zopet razpolagalo.

Inventurni zapisnik in zaloga sta v uradnih urah na ogled do 25. svečana 1914.

Oskrbištvo konkurzne mase ne prevzame nobenega jamstva za kakovost ali množino zaloge po inventurnem zapisniku.

Dr. Alojzij Žnidarič,

c. kr. notar v Ilirski Bistrici kot upravitelj konkurzne mase.

Lepo stanovanje

s 3 sobami in pritliklinami se odda mirni stranki brez otrok z majevim terminom na Bleiweisovi cesti št. 16. 649
 Poizve se na Bleiweisovi cesti št. 18/1.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIJEVNOST IN PROSVETO
 Letnik XXXIII. (1914).

Ishaja po 3 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v vsakihi tor stoji vse leto 9 K so h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 3 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K so h na leto Posamezni svečki se dobivajo po 80 h. „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Ali je dobiti točno in neškodljivo učil-
 kujočega sredstva proti

moški oslabelosti?

Velezamiv opis o presenetljivem razkritju nemškega potovalca po Afriki (pripoznano tudi od številnih nemških in inozemskih profesorjev in zdravnikov) razpošilja za 20 h za poštino v zapriem dvojnem pismu brez natiska dr. med.

H. Seemann, Sommerfeld 83. (Flo.)

Gospodje vsake starosti, ki so doslej brezuspešno rabili vse mogoče (aparete, kroglice, metode, praške takozvane ojačila itd.), mi bodo po prečitjanju mojega opisa hvaležni. Pišite takoj, ker je na razpolago samo omejeno število eksemplarov. 4563

Preselitev obrti.

Krojaški mojster P. Cassermann

vljudno naznanja, da se je iz Šelenburgove ulice št. 1

preselil

v Zidovsko ulico št. 3

ter se priporoča za nadaljno naklonjenost.

S spoštovanjem

P. Cassermann.

Nič ne pomaga!

Vse vplije je glas vpljočega v puščavi. Ker prave angleške

gramofone in originalne gramofonske plošče

dobite iz prve roke

edino v moji trgovini.

Caruso, Slezak, Demuth, Battistini, Selma Kurz in drugi svetovni pevci pojo vsaki dan v moji prodajalni

Sočna ulica 5, poleg c. kr. dež. sodnije.

Poslušanje popolnoma brezplačno.

A. Rasberger, Ljubljana.

Glavni zastopnik: The Gramophone Co. Limitd. London, Avstrijske gramofonske družbe na Dunaju, Homophon Compny Berlin.

Velike godbene automate vedno v zalogi.

NOVOST! Sameigrajoči klavir z navijanjem na pero. NOVOST!

Od dobrega najboljši!

Lastna delavnica za popravila.

Ceniki franko;

Avstr. amerikan. : zaloga čevljev : Prešernova ul. 52.

12⁵⁰

16⁵⁰

Naši čevlji po kakovosti, : priležnosti in eleganci : prekos vsako konkurenco.

Odvetnik

dr. Ignac Malnerič

vljudno naznanja, da je otvoril

svojo pisarno

v Novem mestu (Glavni trg).

716

!! Umetniške razglednice !!

Priznana vedno novosti.

.. Pisomski papir ..

v največji izbiri priporoča

Marija Tičar, trgovina papirja itd.

Ljubljana, sv. Petra cesta 26.

Na deželo se pošilja na izbiro. 4063